

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Allandó melléklete:

„A vadászeb”

czimű egyedüli magyar nyelvű eb-
tenyésztési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 14 kor., félévre 7 kor., negyed-
évre 3.50 kor., egyes szám ára 50 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

„Gyárfás telefonál” WAGNER

«Hangszerkirály»

Budapest, József-körút 15. sz.

Legújabb kétoldalu tréfás hanglemez

szenzációja!

Elejétől végig hoitra nevetelő! — Gyárfás legújabb
slagere! — Soha humorosabb hanglemez nem volt
forgalomban. — Ára: 6 darab lejátszott lemez,
pénzért nem kapható.

Besszélőgépek, Eufonok 100 K-tól 500 K-ig. —
Fényképes lemez- és hangszerárjegyzék ingyen!

1^s/₁₀ fillér 1 tojás

fenntartási költsége, mert 1 üveg Siloform
csak 1 K-80 f és ez teljesen elég, hogy
100 tojást akár évekig is friss állapotban
tartsdson. — Leggyorsabb használat. —
A Siloform tojáskonzerváló kapható fűszer-
üzletekben és drogeriákban. — Főraktár:

Celeti Kereskedelmi R. T.
Budapest, VII., Almássy-tér 3. szám.

ALAPITVA 1914.

Gyász esetben Haltenberger Vilmos
ruhák soron kívül kelmefestő, vegytisztító és
gőzmosógépekben festetnek feketére. Nagyvárad. Postaüök.
Postai megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer
étvágytalanság, ren-
detlen emésztés és
gyomorgyengesség ellen.

Étkezés közben véve, megóv
a gyomortherheléstől.
Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Kapható:
minden gyógyszerárban
valamint

Rozsnyay Mátyás
Arad, Szabadság-tér 8.

Betegtoló-kocsikat

rokantak és amputáltak ré-
szére jótállás mellett a legártó-
sabb és legegészségesebb kivitel-
ben, valamint a betegápoláshoz
szükséges összes cikkekkel.
Műtáborokat, műköszöket, járó
és nyújtógepeket a technika leg-
modernbb elvei szerinti gyárt.

KELETI J.
Budapest, IV., Korona-
herceg-utca 17. szám.
Alapítva 1878. Tel. 13-76.
Képes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

VISZKETEГ,
izzadás,
napégés,
bőrhámlás,
rüh és sömör,
bőrbaj, fekély
caganat és sebek
ellen biztos és gyors ha-
tású szer a
BORÓKA-kenőcs.

Törv. véd. Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely 3 korona, nagy té-
gely 5 korona, családi tégely 9 korona, hozzávaló Boróka-zappan
4 korona használati utasítással. Kapható az egyedüli készítőnél:
GERŐ SÁNDOR gyógyszerész, Nagykovács 96
Budapest részére kapható Torók József, Király-utca 12. sz. és
Szolli László, Bátor-utca 18. sz. gyógyszerárakban. — Vidéki
megrendelési cím: Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykovács.

RENDELÉSNEЛ SZIVESKEDJÉK
LAPUNKRA
HIVATKOZNI

ÓRAK
kiváló pontossággal szabályozva 10 évi jótállás mellett.
ÉKSZEREK
díszes és izlőse kivitelben.
EVŐESZKÖZÖK
estét és alvászavarokból.
EZÜSTNEMŰER
és
DISZTÁRGYAK
szigorúan szabott jutányos árakon ké-
pés és előnyös részletekkel fel-
tétel mellett beszeresethetők
BRAUSWETTER JÁNOS
CERUJOMETER és MŰRÁSNAL
Alapítva 1847-ben. — Székhelye: Szeged.
Több ezer alkalommal járt. Legújabb
díszes nagy képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Jótállás a biztos eredményért!
Patkánin tökéletes biztos pat-
kányirtószer (nem mé-
reg) emberre és háziállatokra nem ve-
szélyes. Reitter Daxár nagybeszerkei ny.
főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek
találománya, 1 doboz 3 kor. Ismertető
leírást kértre ingyen küld a Patkánin-gyár egyedüli el-
árultója, a Torontáli Agrárbank R.-T., Nagybecskerekben.

100 tojás 1 K 80 f

ára Siloform használatával évekig is friss
állapotban tartható. Megbízhatósága felül-
múl minden más tojáskonzerválót. Leggy-
szerűbb kezelés. Siloform kapható fűszer-
üzletekben és drogeriákban. — Főraktár:

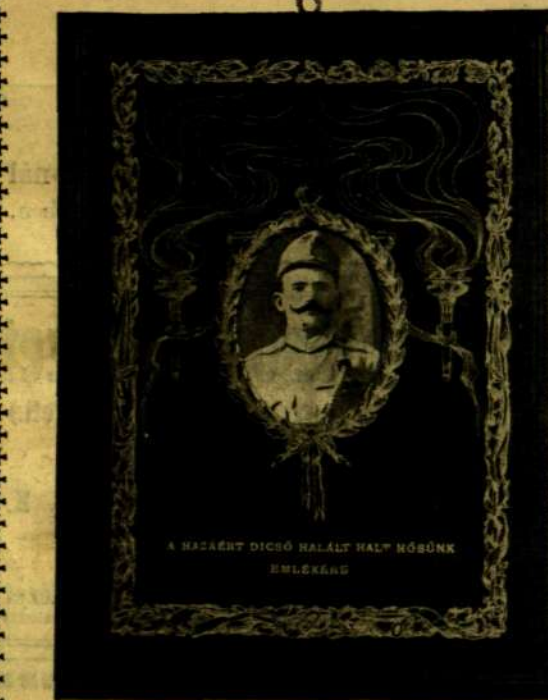
Celeti Kereskedelmi R. T.
Budapest, VII., Almássy-tér 3. szám.

Őrizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!

A világháború majd minden csa-
ládból kiragad egy-egy kedves
hozzátartozót, kinek emlékét szí-
vünkbe zárva, feledni nem tudjuk.
Ezeknek a dicső halált halt hő-
seinknek emlékét megörökítendő,
igen díszes, szép kivitelű fény-
képtartó keretet, (fekete moiret
alapon, ezüst nyomással) melybe
hősi halált halt kedveseink arc-
képét elhelyezhetjük, egy leve-
lezőlapon történő megrendelésre
bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Ára 2 korona.

Eredeti nagyság 20x18 cm. Törvényesen véd. Tetszés szerint falra is függesztendő, asztalra is állítható.

TÉLI és NYÁRI GYÓGYÜZEM BAD NAUHEIM TAUNUS MELLETT

Kiváló gyógyeredmények szivbajoknál, kezdődő érlemeszesedésnél, izom- és ízületi rheumánál,
köszvény, hátgerincz-, női- és idegbajoknál.

Az összes új gyógyszerközök. Gyönyörű park és erdei sétányok.

Kérünk a «Geschäftszimmer Kurhaus-Bade»-től legújabb A/148. sz. tájé-
koztatót. Az üdülőhely osztrák-magyar monarchia, török és bolgár had-
sereg és tengerészet részére, a szövetséges államok tisztjeinek és
egészségügyi tisztjeinek ingyenes felvételt nyújt.

VASÁRNAPI UJSÁG

24. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JUNIUS 17.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona. negyedévenként 1 koronával
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postallag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

A TÖMEG A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ELŐTT

A JUNIUS 8-IKI VÁLASZTÓJOGI TŰNTETÉS BUDAPESTEN.

AZ AMAZONKIRÁLYNŐ.

REGÉNY. — IRTA PEKÁR GYULA.

(Folytatás.)

Theseus előrerontott, elkapta a szakadt kötőféket s egy rántásra térdre kényszerítette a hatalmas állatot. Az ephesusiak nem mertek tapsolni, de halk moraj helyezte az ismeretlen poroszló tettét: «ki ez az erős legény? nézzétek már, mit csinál!» Az athéni valóban hosszan, merően nézett a lóra, megficskázta az orrát, azzal, mint a ki jól végezte a dolgát, egyszerűen a paripa nyakára vetette a szarukat. Csak ép csettintett még s ime az állat jámborán kelt fel, szőfogadán állt oda melléje. Szorult nem is mozdult többé, hiába tüzelte, biztatta az ámuló, haragvó Molpadiá... Theseus azonban mindebből semmit se látott többé, ő nem Molpadiára, hanem melléje tekintett. A főhelyre, a káprázat közepére. Le nem vette a szemét az amazon királynőről.

Alig lehetett tőle négy lépésnyire... Theseus mögött a Hold Főleánya, a főpapnő, elkezdte már a beszédjét s hatalmas fehér lováról Antiope fölényes mozdulatlanúsággal figyelt az üdvözölő szavakra. Ült mint valami idegenszerű, pompázatos bálvány a paripájára csatolt párduez-bőrön s szinte csak az árulta el élő voltát, hogy keble táján a lélegzéstől olykor meggyillant zekéjének egy-egy ezüst csillaga. Csillagok voltak szórva a hosszú, finom láb-szárakhoz feszülő amazonnadrágra is s az izmok játékára fényeltek néha ezek, a mint hogy csillant párszor a thermodoni szokás szerint ballábra csatolt sarkantyú ezüst taraja is. Különbön szobor maradt a királynő, főként a feje szegeződött nemes dacba dermedten hátra. A nyulánk nyakból csudás büszke virágként nőtt ki ez a fantasztikus díszű amazonfő: ezüstszővetből varrt phrygiai szipka domborult rá s a királynői méltóság jeléül aranyféldacsból forrasztott diadémabroncs szorította le ezt, a szipkának azonban hátra és melre libbenő füllebentűi is voltak s ezek alól fonatosan omlottak alá kétfelől a hamvasszőke halántékvarkocok; a farkocokba ezüst szál volt fonva s e szál alul nehezékforma ezüstgolyócskákban végződött, melyek esilíngelve tartották le a tömött fürtöket... E farkocok közül fűs nembánomsággal, de ugyanakkor valami leányosan vad tartózkodással egy napbarnította az arca meredt a hódoló Ephesusra, a sok kifestett ephesusi nő s megabzyc közt maga a kendőzetlen erő s egészséggel volt ez: friss, mint a tavaszi reggel a napsütésen, a nagy nyílt zöld szemé hűvösen tisztá, akár a hegyek árnyában csobogó kristályforrás. «Riadó őz!» gondolta Theseus, a hogy Antiope hirtelen kiegyenesedett lován s a Kolophoni utca felé tekintett, melynek távlatából lágy lyd trombiták muzikaszava jelezte már a szintén üdvözlésre jövő Omphale királynő érkezését. Mind arra néztek, csak Poseidon fiának a szeme függött továbbra is Antiope; nézte mohón s közben gépiesen ismételte a Zetes szavait: «a mi legnagyobb, legszörnyűbb ellenségünk!» A hogy a szavak értelmére eszmélt, maga is elcsudálkozott: «ez lenne az?» de azért csak tovább tüzelte magát: «... a kit nekem ma el kell fognom... kell, el kell fognom!» Vállaltvont: «nem lesz nehez. Fehér lován az amazonkirálynő ép e perczben fordult újra vissza az Arany Kapu felé s a főpapnőt kereső tekintete a Theseus feje felett siklott el; e tekintet, mint valami szálló madár szárnya, súrolta az athéni halántékát. Zsibbasztó érzés... Theseus szörnyű dühös kezdett lenni magára, poroszló bárdjának a nyelét szorongatta: «és megölöm, ha kell!» Egy pillanatra vérel borítva látta azt a mesterkéletlenül tisztá, nemes homlokot ott fenn s ez a képzelte kép úgy megdöbbenette, hogy baljával önkénytelenül is a jobbájában szorongatott bárd elé kapott, mintha a maga-maga sújtó karját akarta volna tartóztatni... A mozdulat heves és feltűnően hirtelen lehetett, mert Antiope figyelő szeme egy másodpercre

az álporoszlóra billent. Nézett rá közönyösen: «eh, egy férjeseléd... de lóva, mely hegyezett füllel szintén Theseusra meredt, nem maradt ily szenttelen, hanem egyszerre érthetetlen dühvel kezdett fújni, ágaskodni, a levegőbe harapni. És különös volt ez — a királynő hiába szólt rá a meghitt állatra, hasztalan faggatta, beszélt vele amazonnódra, amazonnnyelven, a paripa az egyszerűen állt szót, hanem csak egyre türelmetlenebbül rázta a fején fehérlő köcsögforgót. Mintha csak ilyesmit akart volna mondani: «jó, jó, beszélhetsz nekem, de azért mégis csak nekem van igazam s én rosszat sejték, — ereszsztetek rá, hadd tapasztam el ezt az embert!...» Jobbról Molpadiá gúnyolódott: «ej, mi az már, Antiope nővér?» de Antiope nem hallotta a néne szavát, ő balján álló unokatestvéréhez s különösen kegyelt bizalmasához, Melanippe hercegnőhöz fordult, mintegy mutatva: «ugyan nézzed már ennek az állatnak az érthetetlen, ostoba szeszélyét!...» Pufók, szeplős arczával, kövérkés termetével a jólelkű Melanippe volt tén a legkevésbé amazonos valamennyiőjük közt; a Molpadiá megvető kijelentése szerint bátran elmegett volna «férifirabja közönséges asszonynak...» valóban elég fonákul állt rajta az ezüstholdacska, kétös kötésű pánczéling. — Melanippe ugyanis hercegnő létere kivételképp már asszonyamazon volt, bár — a themiskyriak ezt nagy szégyennek vették! — solse őlt meg egyetlen egy férfi-ellenséget se. Ő a maga részéről nem bánta, nem szégyelte ezt, sőt titokban inkább tán büszke volt rá, hogy a szelídségét bélyegző «sohseelő» jelző rajtamaradt, azzal se törődött sokat, hogy épp e «sohseelő» volta miatt édes húgának, Orythiának kellett átengednie a Második Királynő trónját, a mely pedig voltaképp őt illette volna... Melanippe előrehajolt szürkéről s megveregette az Antiope lovának a nyakát; Theseus jól láthatta, a nemes állat reszketett az indulattól minden ízében. De mást is észlelhetett még Poseidon fia, azt, hogy a királynő szeme lopva ismét visszatér reá. Igen, Antiope újra őt nézte, de most már merően, kémlélően, valami kényszerű kíváncsisággal. Oly tágranyílt szemekkel, mint a hogy az ember viharos éjjen a sötétben bálul bele...

Ezalatt a Hold Főleánya rendületlenül tovább beszélt. Szólt névleg az érkező amazon nővérekhez, de valójában a szavától rettegő «magafeléd, bolond» Ephesushoz s a «jóvót nem sejtő» összes asszonyországokhoz. Hangja perczről-perczre szenvedélyesebbé vált s az aszott test mozdulatai egyre hirtelenebb árnyékokkal feketítették tele a főpapnői fehér palást bő redőit. Engesztelhetetlen férfigyűlölet lihegett a színtelen, vékony ajkáról s vele az a szent meggyőződés, hogy a Nagy Istenő akarataból a két nem közül a nő a fontosabb, fenköltebb s tökéletesebb, a nő a hivatott, ő az igazi kiválasztott. «A férfi?» a főpapnő hangja gúnyosan vijjogott e szóra. — «mármár annyi évek óta kérem, fagatom Nagy Istenőnket, mondja meg: mért nem volt elegendő a fajfentartáshoz a már amúgyis szülő nő nem, mért kellett melléje még egy másik kényelmes, önző és csak gyönyörét kereső nemet teremteni? ezt az észnélküli vad barom férfit? Mert az a férfi, a legjobb esetben veszedelmes nagy örökgyermek, kit nem szabad és nem is lehet magára hagyni, különben másnak is, magának is csak bajt csinál. Ne azután ítéljete, hogy itt a mi jogarunk és nevelésünk alatt mivé szelidült ez a férfi, hanem arra gondoljatok, hogy mivé váltulhat, ha szabadjára eresztik romboló, ádáz ösztöneit. Avagy tán visszakívánátok azt a szörnyű ősalapot, mikor az emberi nem még istenek és törvények nélkül állati nyájként züllött, mikor a férfi buta nagy testi ereje uralkodott rajtunk s mi nők az ő kénye s kéje szerinti-rab-cselédei voltunk? Sohse nyughattunk akkor se öklétől, se esőkjától, halászva-vadászva kellett a férfit kö-

vetve örökké vándorolnunk... Egy nap azonban fellázdunk: ősanánk itt e partokon gyűjtötták ki s égették el az örökvándorlás eszközeit a hajókat s itt vívták meg az első nyílt csatát a merényért dühöngő férfakkal. És fogal, körömmel, lopott fegyverrel dicsően megállták a sarat, — a férfiak lihegve, átkozódva mentek odább halászni, vadászni, ősanánk azonban diadalmasan ittmaradtak és letelepedtek. Elsőként itt sebeztek ekével termékenyre a földet, elsőként ők, a nők faragták ki itt szőlőfából az istenség nőszobrát s elsőként ugyancsak ők építettek itt maguknak várost: asszonyvárost az asszonyistenség alatt álló Asszonyország szabad asszonyainak! Így lett, így született Ephesus, s ősanánk — mivel ott a baj, hogy, sajnos, férfi nélkül egészen még se lehetünk — hamarosan megnyitották a kapukat s beeresztették magukhoz a környék idegen férfait, de nem sokat egyszerre! s azokat se mint uraikat, hanem mint szőfogadó alattvalókat... Így nőtt Ephesus s véle, körülötte az Asszonyországok Asszonyvilága, sajnos, gőgünk és pompánk immár akkora, hogy a magunk gyűjtötte tömjéntől a falainkon túra se látunk többé! Szerencsétlenek, hát azt nem kérditek, hogy mi lett azokból a férfiakból, a kik akkor régen az első asszony-férfi-csata után az égett hajók mellől átkozódva odább vándoroltak? Balgák, arra nem gondoltok, hogy ezek egyszer még visszajöhettek boszút állani? Hát Nagy Istenőm ihletével én mondom nektek: jönnék, visszajönnék, már itt is vannak s ti, vak Holdleányok, ti még se látjátok? Köröskörül talpon a Nap Fiai s talpon a mi nőistenekkel szemben az ő új férfistenek! Nővérek, amazonok, kéznél legyen a sagaris-baltatok s pendítsétek meg ijatok húrját, nem lazult-e?... Az amazonok fölényes mosolylyal néztek egymásra, a tömeg ezrei is unták már a fanatikus aggszűz örökös baljósatait. A főpapnő szemén villám cikkázott át:

— Ezelőskök ti, hisz itt a Nap legfőbb Fia, az a gaz Theseus, itt van városunkban s ti mégse ocsúdtok? Rajta, itt a percz, keressétek, kiki nézzen a szomszédjára, adjátok elő, én hadd tépem szét!

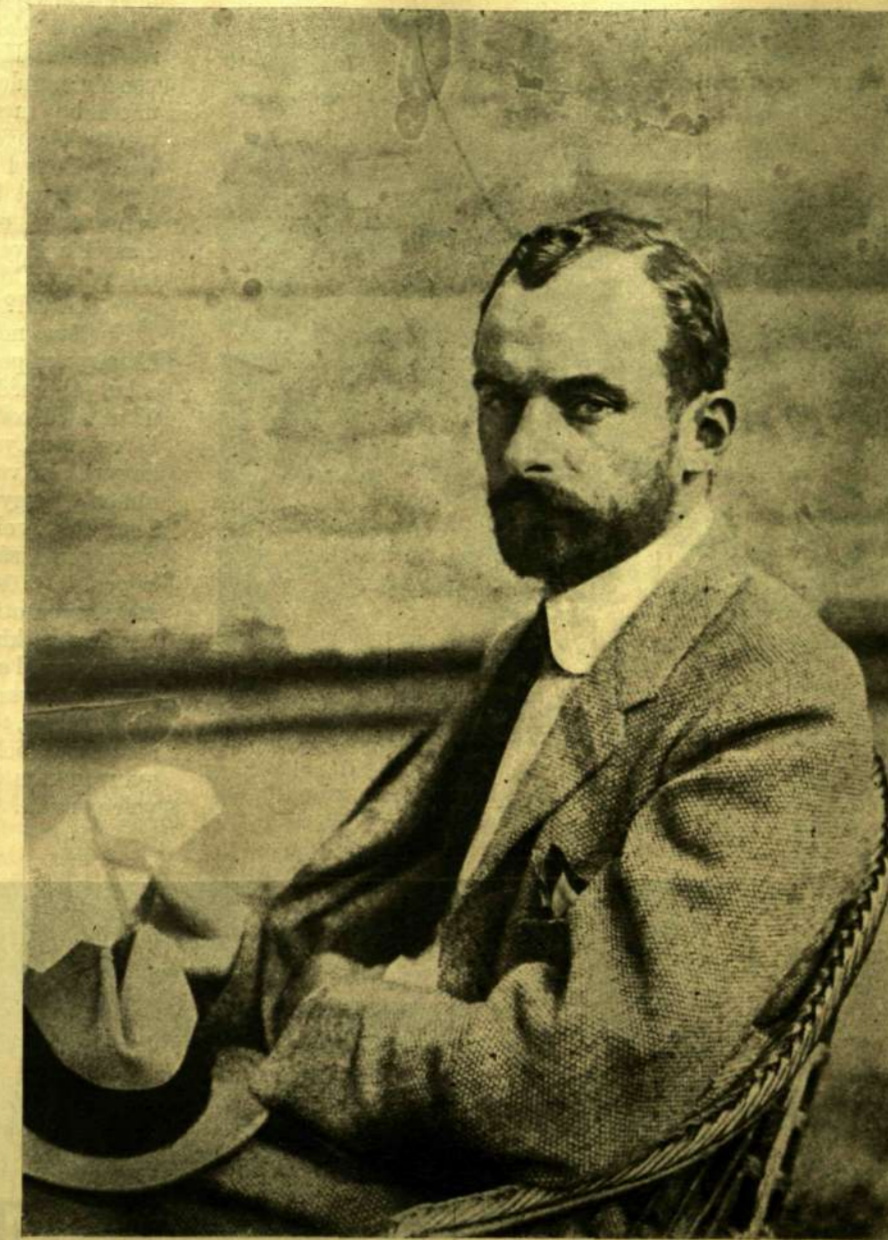
Ez hatott; mint vihar a sík vízszínen, futott a forrongás moraja végig az embertengeren. Itt-ott örvénylő lármá, verekedés jajja csapott fel a csalóka holdfényben: «megvan! megvan!» aztán persze még se volt meg... Mindenki izgatottan forgolódott, — az egy Theseus maga állt poroszló merevséggel mozdulatlan nyugodtan az áldozati fehér ló mellett. A szomszédok olykor bizakodva bölíngtattak feléje: «csak hoznák már azt a gaz Theseust, majd elbánnék vele itt ez a mi markos poroszlónk, úgy-e, fűt-e?» S kedvtelve paskolták a vállát... A Theseushajza lármája azonban lassankint a lyd trombiták erősödő muzikájába fűt bele, — a könnyelmű ephesusi nép, mely szívesebben kacagott semmint sírt, hamaros hangulatváltozással vigan fedte a főpapnő jóslatát, az egész keresési komédiát s tapsra emelt kezekkel fordult a Kolophoni utca felé, hogy az érkező Omphale királynőt üdvözölje.

Csakugyan nyílt már az amazonnégyszög baloldali fala s Theseus láthatta, fákllyák és színes papyrus-gömbök fénykeretében mint vonul be az ephesusi udvar. Jött, de nem tánczó ezüst káprázatként, mint az amazon udvar, — a gyalogos és hordszékes pompához képest inkább hömpölygött ez a csillogás s az arany sárgája volt benne az erősebb. De e mellett szemzsbasztóan pompáztak s váltakoztak ott minden más színek is; az udvari nők öltövény viruló temérdek nagy himzett levél és virág egy elysiumi mozgó mező, egy lábrakelt sétáló tündérek csudájának a benyomását keltette... E tündérekből drágaköves piperediszek, fényes asszonyszemek s testőrfegyverek villantak elő, — a hold a fákllyafényvel verseny-

zett, melyikőjük csillanjon hamarabb a sisakok rezén s a trombiták ezüstjén, vagy a homlokok gyöngykönyveseppjén. A hercegnői kidarisokon forgók himbálództak s a gyaloghíntők oszlopainak érzékömbjei tüzelve hullámoztak előre, a kép ringatóan játszott a Theseus érzékeivel, midőn Zetes, kinek sikerült ismét mögéje férköznie, egyszerre csak a fölébe sügta:

— Ott a szegény háborodott Herakles bátyád, uram, látod-e?

Az éljenzéseken át fel-felviharzó kacaj s a gúnyosan mutató kezek hamarosan úba igazíthaták az athéni kereső tekintetét. A közeledő főcsoportra meredt, melynek ép abban a perczben engedett szabad fejlődést az előre álló fényes udvari népség. Am első pillanatra alig vehette ki tisztán a képet. Látott egy vaskosan törpe kerekese, de színarany diadalkocsi-féle alkotmányt, melynek fara gyaloglószínen tornyosodott magasra s csak ép egy személynek, a királynőnek, engedett ülőhelyet. Nagy, hatalmas aranyos folt, Omphale ott ült a Herakles sárgásfakó orosz-lánbőrrel bélelt kagylóban, buja ezombjain súlyos pompával feszült a lángocskás himzű palást s térde mellől az ugyancsak herakleszi eredetű rengeteg fűtykös nyele nyílt magasra. A királynő tömött és hullámos vörös haját egy a feje búbján tornyosuló korona fogta össze, mely aranytéglaécskákba rakott s fogaza-

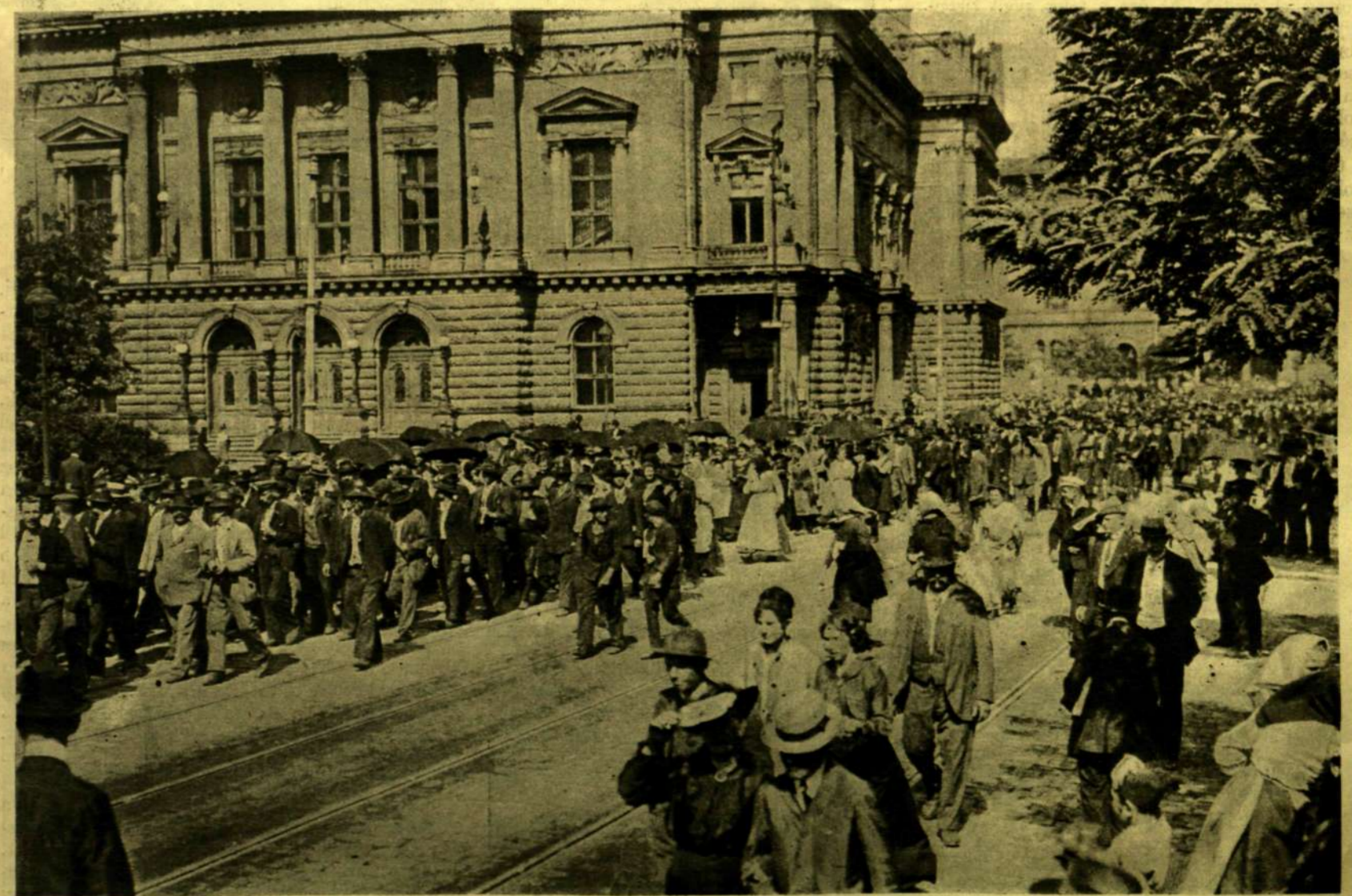
GRÓF ESTERHÁZY MÓRICZ, AZ ÚJ MINISZTERELNÖK. — Kallós Oskár felvétele.

tos bástyácskákka tarkított körfalat ábrázolt...

— Szép-e, uram? büszkedett Zetes, — lásd ezt mi, az alabandai aranyművesek csináltuk!

A menet egyre közelebb jött. A falkoronás vörös fő üdvözölően bölíntott jobbra-balra, de ép e kevély hajlongás közepette tűnt fel, hogy a királynő kocsija mily szakadozott útemben, mily ügyetlenül és egyenlőtlenül gördül előre. Poseidon fia kíváncsian vizsgálódott: persze, hisz nincs paripa fogva a ragyogó jármű elé! pedig az ily fejedelmi vonuláshoz nem is két, hanem négy lovat szokás istrángba állítani egymás mellé... nines hát mien a kocsi előtt, de mi húzza akkor? Valami formátlan nagy rózsaszín ötrombaság botorkál s dülöngözik ott a két aranyos rúd között, állatként hámba fogottan. Láttára az asszony-czerek újjongva tombolnak mindenfelől; sokan a tilalom ellenére a testőrök sorai közt bújnák át, odafutnak s gúnyolódva tépik, csipkedik, csiklandják, ráncigálják azt az igavonó, tántorgó rózsaszín ötrombaságot. Mily nevetéses!... Theseus azonban még mindig nem veszi ki a formáját, nem látja, hol az eleje, hol a vége, csak a hangját hallja s a szíve dobban, a hogy ezt a hangot felismeri: tompa, dühödt bögés olykor a gúnyolódók ellen, máskor kérielő, szerelmes szó hátra az aranykocsi felé...

(Folytatása következik.)

A NÉPSZÍNHÁZ-UTCÁNÁL.

A JUNIUS 8-IKI VÁLASZTÓJOGI TŰNTETÉS BUDAPESTEN.

NŐK CSOPORTJA.

TIZ PERCZ SZÜNET.

Elbeszélés. — Irta Balázs Sándor.

A törvényszéki elnök felfüggesztette a tárgyalást. Az emberek kitódultak a folyosóra, mindössze hárman maradtak a teremben. Az ügyész, a börtönőr és a vádlott.

Az ügyész írásai között forgatott, egy kék ivet előhúzott, gyorsan átszaladt rajta, aztán gondosan visszatette előbbi helyére. A börtönőr kissé meggörbülve ült és a padlót bökölte sarkával. A vádlott, névszerint Gereben Pál, egy pillanatra nem mozdult, majd egyszerre kinyújtotta mind a két megszibadt lábát, a térde rövidet pattant, mintha nagyon messze egy ajtót tettek volna be.

Tíz percz szünet. A rézsútos napsugárban porszemek úsztak. Az óra a falon pont tizenegyet mutatott és Gereben Pál a szállodára gondolt, meg a liftre, hogy jár-e rendesen, nincsen-e megint baj vele és hogy van-e üres szoba, ha megjön a bécsi vonat. Mert Gereben portás volt a Madrid-szállodában és most itt ül a kemény fapadon lopással vádolva.

Ő persze tagad, már hogye tagadna? Majd bolond lesz, hogy bevallja. Az ügyvédje, doktor Szemere is azt mondta, hogy tagadjon, pedig az csak tudja. A pénzt ugyan megtalálták az asztalában, de az még nem bizonyít semmit.

FELVONULÁS A RÁKÓCZI-UT ELEJÉN.

A JUNIUS 8-IKI VÁLASZTÓJOGI Tüntetés BUDAPESTEN.

Az lehet az ő pénze is, mért, arra nincs ráírva, hogy kié. Gyűjtötte ő maga is azt öt év alatt, a mióta a Madridnál van, egy portás sokat keres kérem. Ha előbb nem, a mikor elutazik a vendég mindegyik ad legalább egy koronát, a finomabb meg a félnégy kettőt is. Aztán van sok egyéb, megbízás, levél, üzenet, az mind pénzzel jár. Egy portás nem panaszkodhatik, eleget keres. Neki is szép kis summája volna már együtt, ha minden tavasszal és ősszel a lóversenyen a lovak el nem galoppozták volna. De mit tudja azt az ügyész úr a hegyes orrával? Azt ugyan ki nem szagolja.

No lám, már két percz eltelt a szünetből... Még nyolcz percz, aztán megint kezdődik elülről a kutyakomédia. Megint bejön és arra a székre ül ni a Mérei úr, a kinek a tárczájából kivett háromezeregy száz koronát. Úgy kell neki, mért hagyja nyitva az ajtaját, mért nem zárja be, mikor elmegy telefonálni. Neki bizony eszébe sem jutott volna elemelni azt a pénzt, de mikor bemegy hozzá egy levéllel, a mit akkor hozott a postás, a szobát üresen találja és az éjjeli szekrényen ott hever egy nagy fekete bőrtárcsa. Megnézte, kíváncsi volt, hogy mennyi van benne, ennél a Méreinel mindig sok pénz szokott lenni, ott van ni, most is két darab ezres, a többi százas, tizes meg huszas — csak kimarkolta az egészet, belegyúrta a nadrágja zsebébe, aztán gyorsan le a kapuhoz, mintha el sem mozdult volna onnan.

EGY RÖRUTI ÜZLET A GYÜLÉS IDEJÉBEN.

Na még hét percz... Csak az volt a butaság, hogy a levelet, a mit fölvit Mérei úrhoz, ott hagyta az asztalon. Ha az nincs, akkor ő most futyul az egészre. Hiszen a mi azt illeti, így sem fél, mitől félne, hanem az a levél... az mégis kár volt. Anélkül eszébe se jutott volna senkinek, hogy őt gyanuba fogja, nem találkozott senkivel se fölmenet, se lemenet, anélkül most is ott állhatna a Madrid kapujában és minden kocsishoz kinézne, hogy miféle utas jön, van-e szoba neki vagy nincs. De a levél a nagy sietségben ott maradt és mikor kérdezték tőle, hogy ő vitte-e föl azt a levelet, azt mondta, hogy igen. Legalább akkor mondta volna, hogy nem! Ő nem tud semmiféle levélről, nem is látta, tagadni, az a fő, mindent csak tagadni, akkor most — Eh, hiszen azért még nincs baj. De ha ezt el nem hibázza, talán még vizsgálati fogságban sem kell neki itt ülni másfél hónapot. Nem baj no, ha fölmentik, már pedig biztosan fölmentik, megint hazamegy, hamar helyreáll a becsület, az emberek gyorsan felejtenek, meg aztán nem is lesz mit. Ha egyszer fölmentik.

Hat percz... Azért vigyáznunk kell, mert a Mérei úr nagyon ravasz ember! Más, ha észreveszi, hogy ellopták háromezeregy száz koronáját, olyan lármát csap, hogy az egész szálloda fel-fordul. Tavaly is az a gráci kereskedő hogy ordított, mert a nyakkendő-tűje elveszett. Mérei úr nem, nem szölt egy szó sem, már azt lehetett gondolni, hogy meg sem nézte a tárczáját, úgy tette zsebre, olyan nyugodtan ment ki

a szállodából kérem, mint a kinek semmi baja, még vissza is köszönt, pedig egyenest a rendőrségre sietett és félóra mulva már ott volt két detektívvel együtt. Hű, lett a Madridban riadalom, a kijáratokat lezárták, senkinek nem volt szabad elhagyni az épületet, ő lent maradt a portás-fülkében és várt. Sokáig feléje se néztek, fönt jártak szobáról-szobára, a szobalányt vallatták, a pinczéruket megmotozták, ő meg az alatt a pénzt kivette az asztalfiókból, a hová az előbb elzárta és gyorsan a szőnyeg alá tette. Az jó hely lesz, ott nem fogják keresni, az biztos! De az utolsó pillanatban még eszébe jutott, hogy hátha megröppan a papiros a detektívek lába alatt vagy a botjuk beleakad a rongyos szőnyegbe, mégis jobb lesz a fiókban, ha ott megtalálják, azt mondhatja, hogy az övé, az ő megtakarított pénze.

Már csak öt percz... Mikor vagy félóra mulva lejöttek és kérdezték tőle, hogy kit látott elmenni az utolsó másfélóra alatt a szállodából, ő bátran és talán kissé hangosan is felegetett nekik. Igen, a szálló nagy hallja csak úgy döngött a szavától. Az egyik detektív csodálkozva nézett rá, mintha kérdezni akarná, mit kiabálsz, aztán hirtelen előrántotta zsebéből a levelet, nagy szürke tüzeti levelet és azt mondta.

— Ezt a levelet maga vitte fel Mérei úr szobájába.

Nem kérdezte, így határozottan mondta, állította, hogy ő vitte fel. Ő bolond fejjel ráfelelt, hogy igen. Ezt is hangosan mondta, a kelleténél hangosabban. Akkor megmutatta nekik, hol az ő szobája, ott mindent megnézték, feltűrkáltak, benyúltak a kályhába, a szőnyegre is felrázták, milyen szerenese, hogy nem az alá dugta a pénzt, na hiszen akkor senki sem hinné el, hogy nem ő a tolvaj. Kérték tőle az asztal kulcsát, odaadta. Nem félt, tudta előre, hogy mit fog nekik mondani:

— Az én pénzem! Az én becsületes keresetem! Még négy percz... mindjárt vége a szünetnek. Milyen meleg van itt a teremben, akár csak ott a kis portás-szobában, mikor faggatták, hogy honnan van annyi pénze és mért éppen háromezeregy száz korona. Azért mert annyi, véletlen, mit tehet ő róla. Az bizonyos, okosabb lett volna inkább néhány bankót összetápnunk vagy lenyelni, hogy ne egyezzen annyira az ő pénze a Mérei úr pénzével, de addig nem volt ideje erre gondolni. Meg a két darab ezres — persze, hogy gyanus volt a detektívek előtt, jobb lett volna felváltani, de ha egyszer nem lehetett és ez is hamar kiderült volna, hogy ő két darab ezrest váltott. Az van benne, hogy jobb helyre kellett volna eldugni a pénzt, nem az asztalfiókba, akárhová, csak oda nem, h az ő tökéje, ott van a lift ajtaján a repedés, hányszor elment előtte, míg a pénz a zsebében volt, oda épen jól befért volna, oh hogy ez csak most jut eszébe!

Három percz... hogy szalad ez a mutató... Mindjárt bejönnek, az asszony is, ott ül az utolsó padban. Annak semmi baja, pedig a rendőrségen mindjárt azt kérdezték, hogy nem volt-e büntárs. Ebben a dologban nem, azt nem is mondaná, hanem a gráci kereskedő nyakkendő-tűjét a Róza találta meg, mikor az-

LEGÉNYSGÉI ÜDÜLŐ.

nap-délben bejött az ebédért. Ha ő akarná, akkor most előjönne Róza a hátulso padból és ideülne őmellé és nem virítana olyan szép pirosan az orcája tudom istenen. Mert most nem látszik meg rajta az ura vizsgálati fogsága! Alighanem jól éli világát, nem sokat bänkődik az ura után, talán nem is bánja, hogy a kínzója nincs otthon, szabadon beszélgethet a Gyuri főpinczérel, senki sem kéri tőle számon, mit csinál, másással, takarítással könnyen megkeresi a kenyerét. Az ilyen felhárny talán még kívánja is, hogy az urát egy-két esztendőre lecsukják, mintha nem az ő kedvéért lopta volna el a Mérei úr háromezeregy száz koronáját, azért, hogy vehessen neki büntört; a konyhába meg edényt, mert eddig ez nem volt és mindig ezen jajgatott. A lóverseny is... annak is a Róza az oka, mért akart ő minden áron pénzhez jutni, ha nem azért, hogy a Rózának mindenre kerüljön?...

Már csak két percz... De a kutya teremtesít, ha őt most nem mentik fel, ha őt most eltélik, akkor az asszony sem megy el innét! De nem ám! Eljen gondatlanul, ő meg hervadjon a börtönben? Olyan nincs! Jösz velem galambom! Az asszonynak követni kell az urát mindenhol, a börtönbe is! Ő a hibás, mért nem vigyázott az urára, mért nem szoktatta le a rosszról, mért járt az esze mindig a pénzen, mért beszélt mindig arról az urának, hogy másnál hogy van, kapott a Róza is mindig annyit, a mennyi kellett, de a milyen préda keze neki van, a Dárius kincsét is elherdálta volna. Nem ért az a gazdálkodáshoz egy kicsit se, mintha nem is az anyja lánya volna, a legjóravalóbb asszonya a faluban. De persze Pest... a sok czifra ruha, az elrontotta a lelkét is, csak a pénz az istene, az már urát sem szereti, nem úgy, mint mikor négy évvel ezelőtt hazament érte. Akkor tettett neki az aranyzalagos portás-sapka, rajta

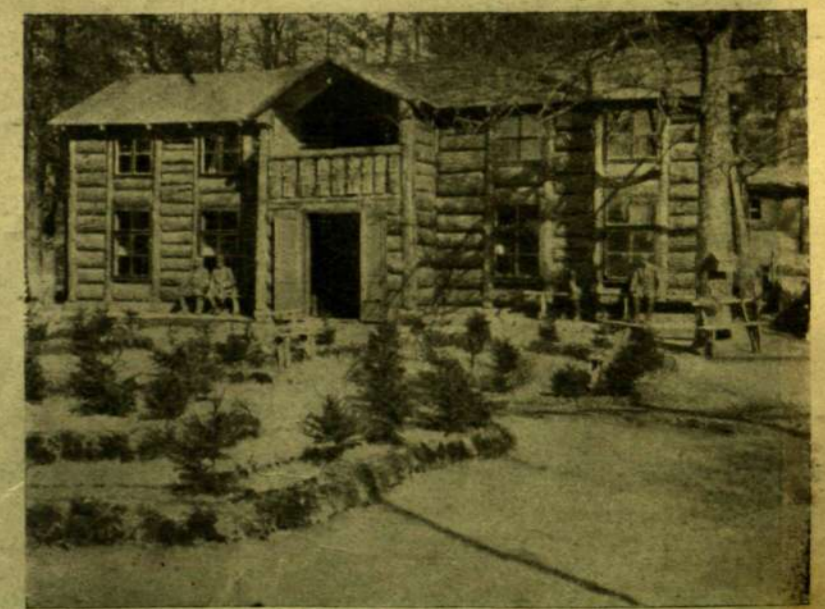
aranybetűkkel: Madrid... azóta megszokta más kell neki. Majd...! no most csaknem hangosan elkáromkodta magát, az ügyész úr idén, megmondja neki?... Nem, előbb megvárja az ítéletet, hátha fölmentik, szabadon eresztik, akkor hazamegy és minden jó lesz. De ha nem... pedig becsukják, az lesz a vége, nem hiszik el neki, hogy nem úgy lopta, nem bolondok, hogy elhiggyék, minden ellene van, eddig csak magát csalogatta, de most érzi, hogy hiába, hallja már esikorgoni a kulcsot a börtönajtóban... Phú, de átkozott meleg van, csakhogy eszébe jutott az ügyész urnak kinyitni az ablakot...

Utolsó percz... No hamar letelt a szünet, mindjárt itt lesznek mind, a kopasz elnök úr, meg a bíró urak, a doktor Szemere örökös megszólásával, a tanuk és itt hátul a kíváncsiak. Lám, már nyílik is az ajtó, a Róza!... a Róza jön be elsőnek. Int ide a fejével... szervusz, szervusz... no mi újság... milyen szomorú a szeme... Mint gyermekkorukban, mikor a mostani urát egy tehén a réten megitorta, akkor nézett így rá... Azért nem is olyan rossz ám ez a Róza... neki is elég keserves szegénynek... eleget kiállt tőle... sokszor goromba volt hozzá... nem is volna esoda, ha nem bálná, hogy becsukják, de csak a szemét kell nézni... ez az asszony nem bánja?... És ő még ezt feladná?... Mégis csak komisz ember vagy te Gereben Pál!... Kár volna ez a börtönnek, ilyen asszony, akármilyen, de gyönyörű, ezt nem hagyja, inkább csukják be öt hetvenhét esztendőre, de a feleségét ne, azt ne, azt nem engedi, nem, nem, a Rózát nem... Már mind idebenn vannak, de ő csak a Rózát látja, a koszorúba font haját, a sírásra álló száját, a szemének szép szomorúságát...

Az elnök csenget, a szünetnek vége. Folytatják a tárgyalást. Gerben Pál fakó fapadon, konokul, győzelmesen ül a kemény fapadon,

AZ OTTHON FÜRDŐ-ÉPÜLETE.

LEGÉNYSGÉI OTTHON.

A ZITA KIRÁLYNÉRŐL ELNEVEZETT KATONA-OTTHON A FRONT MÖGÖTT. — Török Sándor felvétel.

AZ ASSZONY GONDJA.

Normális időben az «asszonyi» jelző a gond szó előtt ennek a komor és súlyos fogalomnak bizonyos megvékonyítását, enyhítését, dimenzióját jelentette. Sőt valamelyes humoros zománccot adott neki. Nemcsak a súlyát, hanem a komolyságát is csökkentette. Az asszonyi gond inkább témája volt a vígjátékosoknak és a csevegőknek, mint a szociológusoknak. A gondolatban a legközelebb hozza a tavaszi ruha, a legújabb kalap vagy egy divatos fürdő ruha, mint hagyományos és tipikus indítékai az asszonyi gondnak. Valami játékos zengete volt ennek a fogalmi műfajnak, ellentétben a férfigonddal, a mely ónosan súlyos és acélosan fénylő. A nő borús elmélyedése: mélaság vagy ábrándozás, az idegesség: a gondtalanságnak önmagába való belefáradása és a tétlen idegek vibrálása, nyugtalanodása, hancurozása. Ez volt a fölfogásunk közhelye. Mert nem csak a beszédnek, hanem a gondolkodásnak is vannak frázisai.

Minden szenvedés átbíró, újjáértékelő természetű, mert minden szenvedés próbaállás. A háromszentendős háború egyike a legnagyobb revízióknak, a melyeknek valaha az emberiség alávettett. Mi maradt meg annak, a mi ezelőtt harminczhat hónappal volt? Az idő átmásító, romboló, érlelő és kialakító ereje fantasztikusan megfokozódott. Bizonyos ideák és jelszavak, a melyek három év előtt még gügyögtek, ez arasznyi idő alatt — a szerint mennyi igazi életerő volt bennük — atlétává fejlődtek, vagy aggastyánná hervadtak. Képzetek, fogalmak és fölfogások nemcsak a vonásaikat változtatták meg, hanem a lényegük is átalakult.

A gond: férfié és nőé, nem háborús produktum. Az életnek ez az árnyéka megteremtése óta követi az embert. Az asszonyi gond se alkalmazkodott, fájdalom, soha ahhoz a kissé fölületes és könnyelmű képzethez, a melybe a fölszínesség belefogalmazta. A nő szerepe soha

se juthatott volna a maga valóságához az élet örök drámájában, ha a legsúlyosabb asszonyi gond témája valóban egy legújabb divatu toiletté és legmélyebb elmerülése az ábrándozás lett volna. A gond nagyon liberális és nagyon kiméletlen. Soha se tett nemi megkülönböztetéseket és nem nézte: acélosan szögletes vagy hófehér és gömbölyű-e a váll, a melyre a maga súlyos podgyaszát rakja. Nincs az a kemény, úgynevezett férfigond, a mely az asszonyt is föl ne kereste volna, erősen a háttérbe szorítva minden speciális asszonyi tépelődést.

A mit azután a háború produkált, az éppen olyan példátlan megpróbáltatása az asszonynak, mint a férfinak. Az egyetlen különbség a férfi számlájára: a hősi halál lehetősége. Ez ellen a nő védve van, de ez a védettség egy védtelenség a súlyában rettentően megnövekedett étellel szemben. A nők tömegéről beszélünk. Azokról, a kiket a szociális fejlődés még nem emelt ki a hagyományos értelmezett asszonyi hivatás kizárólagosságából. A kik az élet etappeszelőgátát látták el a polgári munka frontján harczoló férfiak mögött.

A háború valamennyi kihatása a nő életére és sorsára nem egy cikknek, egy könyvnek is túlságosan gazdag témamög. Itt csak a házi-asszony válságáról beszélünk, a mely a témakör krízisei között rangban talán a legkevésbé előkelő, de nyilvánvalóan a legáltalánosabb, a legszélesebb felületet érintő. Hogy a háziasszonyi hivatás a legverőfényesebb béke idején se volt olyan könnyű, mint a milyen keveset énekeltek róla, erről az ideg orvosok szolgálhatnak nagyon érdekes és kissé lehangoló adatokkal. Ők hitelesen elmondhatják, hogy az úgynevezett hétköznapi vagy apró-cseprő bajcskák mindig nagyon alapos munkát végeztek az asszonyi idegek megfolygatásában és a hatásuk kiadásán érvényesült egész a szanatóriumokig. Nem mindig valami lelki megrázkódtatás volt az asszonyi idegek kóros elfáradásának a forrása, hanem egy nehéz kötelesség folytonos

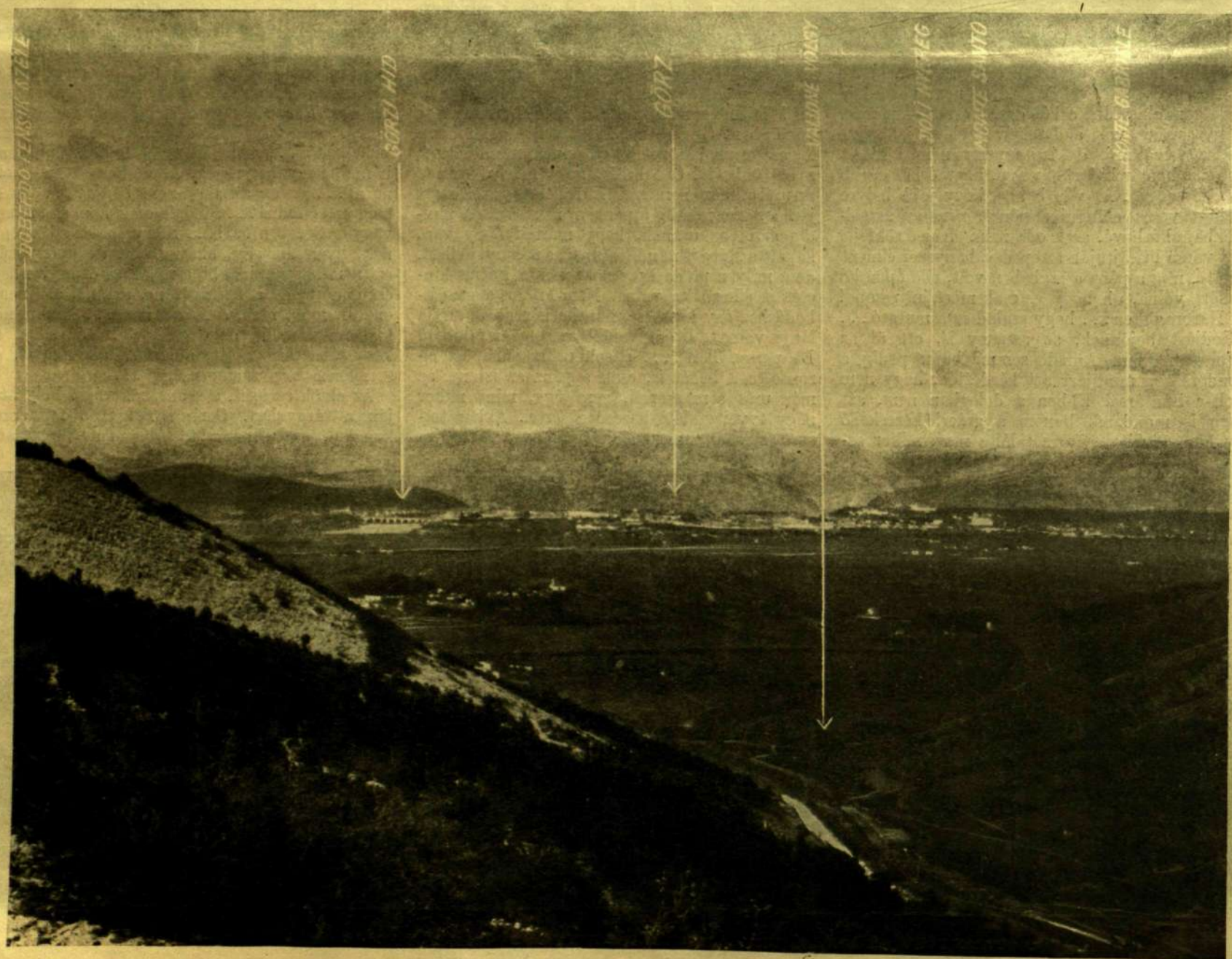
robotmunkája is nagyon elég, hogy a taposómalomban keringő lelket megviselje.

És ez a soha se könnyű hivatás az idők kifordulásával rettenetes új terhekkel súlyosodott. Egy részben elveszítette lendítő erejét. Az, a kiért minden fáradtság kisebbnek érzett, sőt bizonyos gyönyörűség volt, eltávozott és a szerető készség a maga munkáját egyszerre cizellalannak, hiábavalónak, tehát fölöslegesnek és nyugóságnak érezte. Más részben a céljában megmaradt földadat soha se sejtett mértékben megnövekedett. A háztartást nemcsak vezetni kellett, hanem szinte napról-napra újonnan beszerezni is. A háziasszony gondját nemcsak a fölhasználás módja ostromolja, hanem az előteremtése is. A készletek határtalansága megszűnt, a beszerzés külön mesterséggé, sőt művészté lett, a drágaság nagy, a lehetőségek korlátozottak. Jól ellátni a maga házanépét az asszonynak, ha nem is a legnagyobbbrang, de mindenesetre a legáltalánosabb és leghagyományosabb becsvégya. A nélkülözés, a lemondás, a megalkuvás kényszere neki fokozottan keserves, mert nem magáért a legkeserveesebb.

— Tékozlónak kell magamat éreznem, — panaszkolta a könnyektől meghomályosodó szemmel egy nem kisállású tisztviselő felesége, a mikor a legszükségesebbeket beszereztem. Úgy érzem, hogy kifosztom az uramat, a mikor az ebédre valót megvásárolom!

A gondoskodás e nehéz időben a legvéresebb és legmarczangolóbb gondná komorodott és e teher egy igen nagy, talán legszövevényesebb részét az asszony viseli. Nemcsak a legszegényebb, hanem az is, a ki máskor nem kellett, hogy iskoláját járja a «beosztásnak» és a latogatásnak. Medálják a csöndes, de sorvasztó harezok emlékét az asszonyi szívek fölött őrizni és hirdetni nem fogják: de a kik tanúi és tudói vagyunk tragikus küzdelmeiknek, illik, hogy a gondolatunkba és a tisztelünkbe fogadjuk halavány hősnőt.

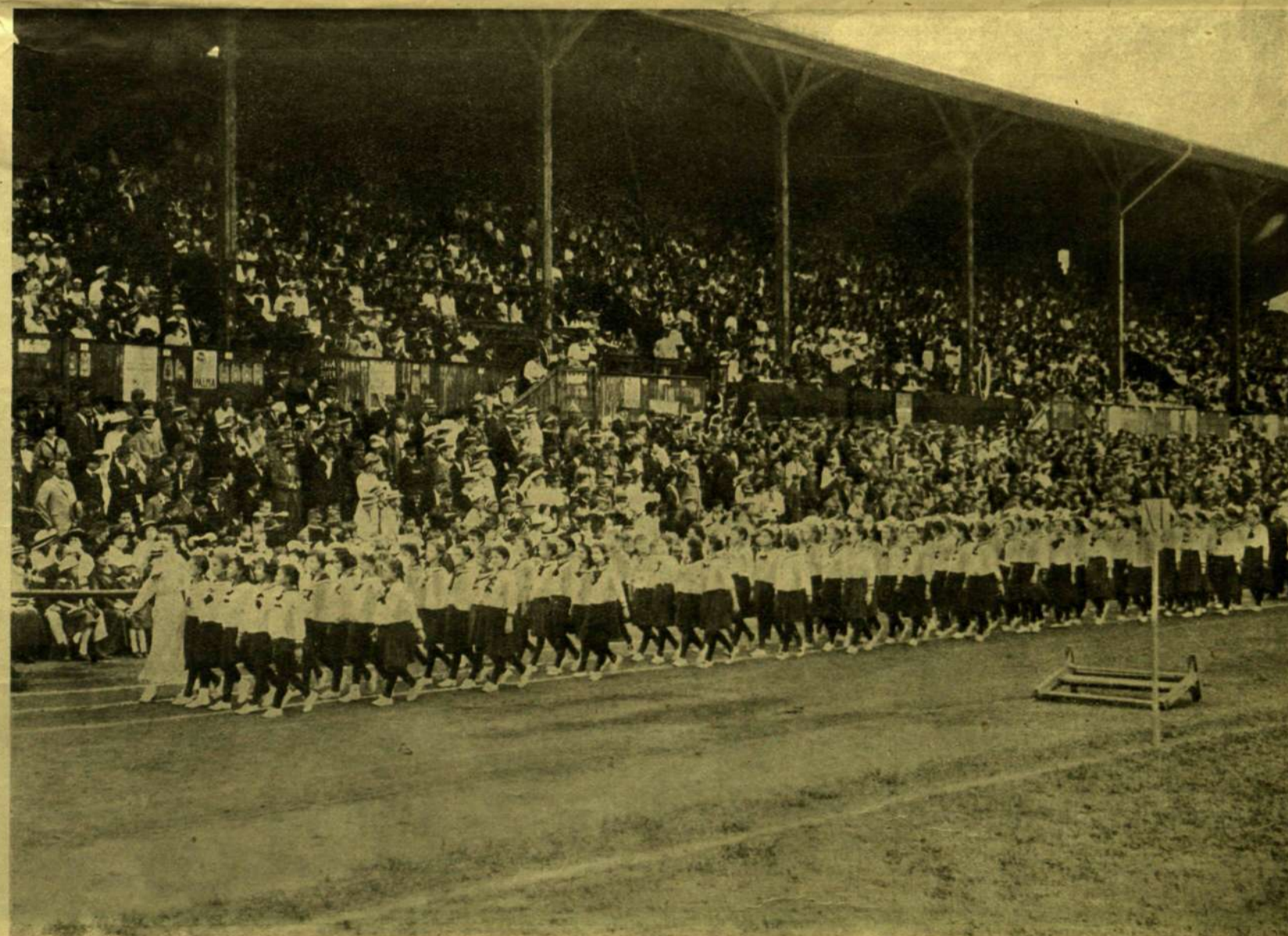
Sziqma.

GÖRZ A TIZEDIK ISONZO-CSATA SZINHELYÉNEK EGY RÉSZÉVEL. — Balogh Rudolf felvétele.

MÁJUSFA-TÁNCZ.

FELVONULÁS.

A SZÉKESFŐVÁROSI ISKOLÁK JUNIUS 10-IKI SPORT- ÉS TORNA-ÜNNEPÉLYE A FERENCZVÁROSI TORNA-OLUB PÁLYÁJÁN.

ROHAM-JÁRÓR KIUGRIK SAJÁT ÁLLÁSÁBÓL KÉZI GRÁNÁTOK ELDOBÁSÁRA.

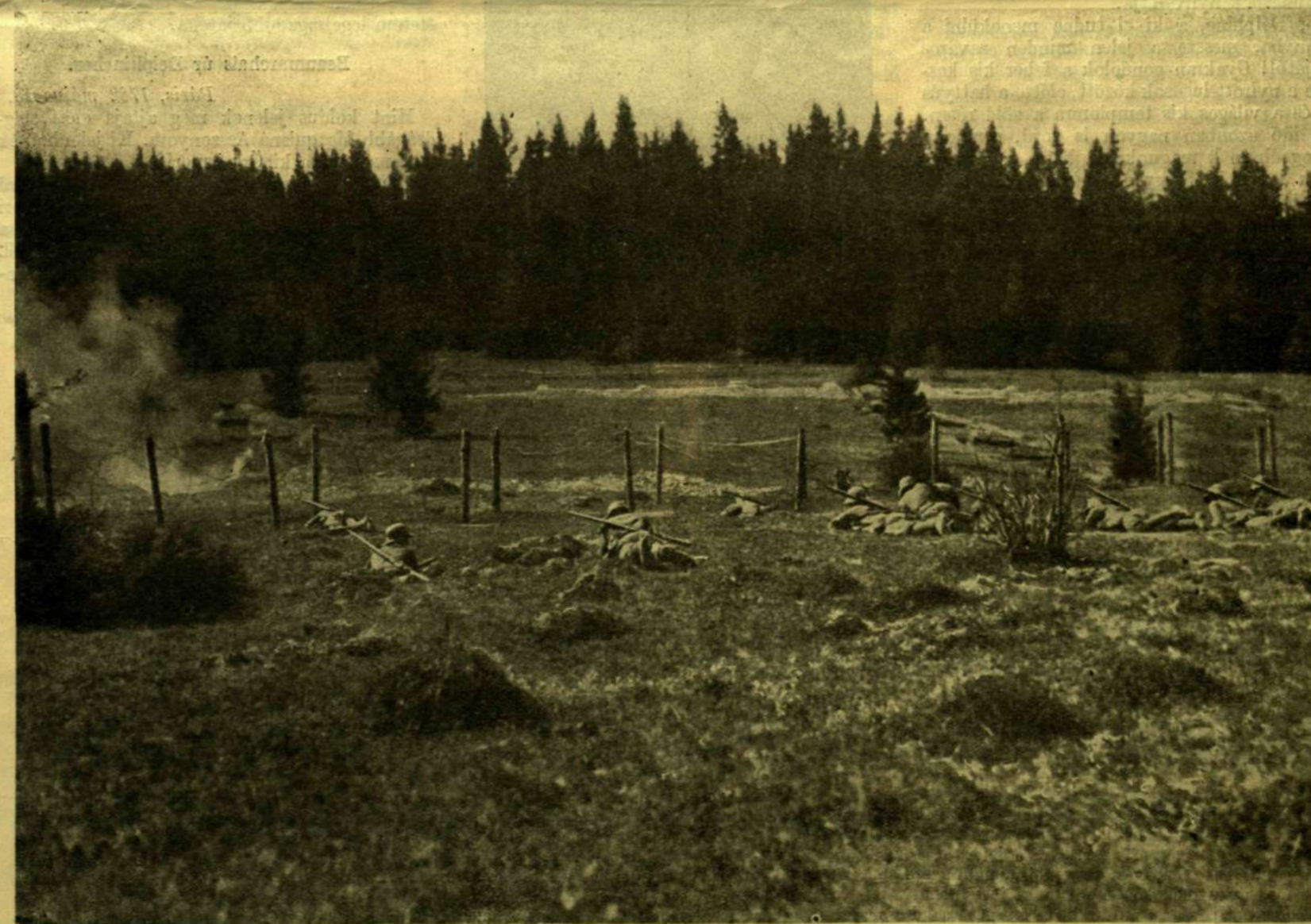

ROHAM-JÁRÓR A KÉZI GRÁNÁTOK ELDOBÁSA UTÁN BETÖR AZ ELLENSÉGES ÁLLÁSBA A FÜST LEPLÉ ALATT.

ROHAM-JÁRÓRÓK MUNKÁBAN. — Boronkay félvételi.

ROHAM-JÁRÓR BEUGRIK AZ ELLENSÉGES ÁLLÁSBA.

ROHAM-JÁRÓR FEKVE VÁRJA AZ ELHAJÍTOTT KÉZI GRÁNÁT ROBBANÁSÁT AZ ELLENSÉGES DRÓT ELŐTT.

ROHAM-JÁRÓRÓK MUNKÁBAN. — Boronkay félvételi.

A MARQUISNŐ SZERELMES LEVELEI.

Irta BRAUN LILY.

(Folytatás.)

A csöndes sátorban, a tábori tűznél a világ-tengeren túl egyetlen olvasmányunk, a mely fölmelegített, mint a biblia a jó keresztényeket, Plutarchos volt. Vajjon csakugyan fölöttük állunk-e erőben és erényben az ókor hőseinek, mivel ismerjük a nehézkes törvényét, vagy mivel tudjuk, hogy a föld a nap körül forog? Még végig sem gondoltam ezt, mikor Condorcet tovább beszélt: «Minden év, minden hónap, minden nap új fölfedezésekkel és találmányokkal válik ki.» En azonban nem vettem észre, hogy Franciaország ettől gazdagabb és boldogabb lett: a szöveg szegény asszonyokat csábít a gyarak jobbágyságába, a villamosság mulatságos kísérletek eszköze a semmittevők számára, Blanchard híres repülőgépe nem más, mint új kötélánczok-mutatvány.

Emfázissal mondta beszéde végén a szónok, mialatt a hangja dallamosan dagadt meg, mintha nem Condorcet a tudós, hanem Le Kain a tragikus színész állana a dobogón: «Mint tanúi a tudatlanság és tévelygés utolsó erőfeszítéseinek látjuk, hogy a józanész ebből a hosszú nehéz harcból diadalmasan került ki és végre felkiálthatunk: az igazság győzött! Az ész meg van mentve.»

«Cagliostro» kiáltott fel valaki és egy kard hevesen csörrent a padlóhoz. Az emberek ijedten néztek körül; érezték, hogy csak egy olyan elvadult ember, mint én, viselkedhetik ilyen formátlanul.

Biztosítom róla, a felháborodás még most is összeszorítja torkomat: három évi távollét után térek vissza, a romlást az ajtó előtt látom, az egzisztenciáért való aggodalmat mindenki arcán látom, hogy az egyik esztelen félelemben idegen szemfényvesztőknek szalad a karjába, a többiek mindössze hírlapi kritikában és beszédekben szellőztetik haragjukat s meg kell érnem, hogy az ország első embereinek egyike az ész megmentettnek, az igazságot diadalmasnak nyilvánítja.

Ah, Delphine, a ki el tudna menekülni a magányba, messze a jelen minden zavaros hangjától! Gyakran gondolok a fehér kis kastélyra a nyírott lugasok között, előtte a hatyús tóra és a világos kis templomra a zöld réten.

Az idő azonban nagyon is zord, semhogy megengedhetnék magunknak, hogy szentimentálisak legyünk. Szégyenkeznek a bekövetkezendő ünnepeken való részvétele miatt, ha az Ön jelenléte nem igazolna mindent. Csak komédiássá, más szóval: a társaság mulattató-jává nem tudnám tenni magamat, — nekem

fáj, hogy Ön erre képes! Ne haragudjon rám nyiltszívűségemért. Az igaz érzések elrejtése annyira felburjánzottatta az általános hazugságot, hogy inkább goromba és egyenes vagyok, mint egy amerikai.

Gróf Chevreuse Guy Delphinehez.

Versailles, 1782 május 6.

Lemondását, legszebb Marquisné Asszonyom, nem fogadhatjuk el; összezavarja egész együttesünket, a művészi egységet és mindenekelőtt: a vendégek élvezetét, hogy a három grácia legbájosabbikát maguk előtt láthassák. A rosszullet ürügye Cagliostro Párisában nem érvényes, még kevésbé a rossz hangulat, a melyet egy Montjoie marquisnőnek sem mutatni, sem a királyné Ő Felségénél fölkelteni nem szabad.

Ő Felsége komolyan meg van bántódva és nem lehetetlen, hogy ezután parancsolni fog, miután hiába kért. Ne tegye ki magát ennek, legbájosabb Asszonyom, a kegyvesztés ize keserű. Engem már tegnap legbelsőbb helyiségeimbe fűjt a legfelsőbb rosszkedv vihara. Az ok elég fontos: Boehmer-ékszerész fogadtatott audiencián, hogy egy briliáns-nyaklánczot mutasson be, a mely pompában felülmúl minden eddig látottat. Polignac grófné fel-diszítette vele a királynét, — egy mesebeli hercegnő, a kinek anyja, a nap, az ég minden

csillagát a nyakára teszi, nem bírta volna túlragyogni. Csak az gróm, a mely a szemét felragyogtatta, teremtett még ragyogóbb drágaköveket.

Bement az ékszerrel a királyhoz. Egyik negyedóra a másik után telt el; az ékszerész arcán már az izgalom pirossága váltakozott az aggodalom sápadtságával; ekkor meghallottuk a királyi harag előhírnökeit: gyors lépéseket, ajtócsapkodást. Ő Felsége megjelent — vörös szemekkel és remegő ajkkal, a nyaklánczot összeszorított kezében tartva.

— Itt a színpadi ékszere — mondta és úgy odadobta az asztal márvány lapjára, hogy csak úgy csörgött. — A kövek hamisak.

— Felség, — dadogta az ember rémülten. A királyné felelet helyett az ajtóra mutatott.

Breteuil herceg, a kivel utólag beszéltem, elárulta nekem, hogy csak a nyakláncz roppant ára — nem kevesebb, mint másfél milliót követeltek érte — kényszerítette a királyt, hogy megvásárlását megtagadja. Ma este mielőtt elbocsátattam volna, beszéltem a királynénak Cagliostro aranyosinál mesterségéről; láthatólag felvidultan hallgatta és rendreutastotta Polignac grófnőt csufolódo megjegyzéseiről.

— Es azt mondja Ön, Rohan bíboros birtokában van a titoknak? — kérdezte érdeklődve. En némán meghajoltam, ő pedig gondolatokba merült. A jelenlétemet mintha elfelejtette volna s végül egy szórakozott kézmozdulattal bocsátott el.

Ma reggel megint sugárzó jókedvben volt; azonban az Ön visszalépéséről nem akart tudni. Artois gróf az öreg Montpensier hercegnőt ajánlotta Önnek a pótlásául, — valóban kitűnő vicez. A hercegnő nemrég elvesztette utolsó aranypénzeit a játékban és azóta ugyan-csak kacérkodik Waldet úrral, a kinek millióért még a hercegi koronát is feláldozná. Waldet úr nem mutatkozik fogékonyság nélkül valónak, — egy bourgeoisnak egy hercegnő mindig csak harmincz éves.

Önt, a mint hallom, már a jövő hétre várják mint az udvar vendégét. Addig el kell hogy határozza magát.

Egyszer már játszottunk együtt, legszebb Marquisné. Emlékszik a játékra? Ez volt életem legeragadóbb játéka.

Beaumarchais úr Delphinehez.

Páris, 1782 május 18.

Mint koldus jelenek meg ajtaja előtt, legdrágább Marquisné Asszonyom. Ki jelenhetnék meg másképp, a ki Önt ismeri?

Láttam tegnap a színházban. Montbéliard herceg ült mellette. A színpadon ókori hősök forgatták óriási kardjukat, forgatták a szemük golyóját és deklamáltak az erényeiről. Közel voltam hozzá, hogy a megkínzott közön-

a háborút jelenti, egy tagbaszakadt, harcias külsejű nő személyében, a ki egyik kezében kardot, a másikban lobogó fáklyát tart. A másik Amerikát jelenti; Wilson elnök áll a parton, egy hadihajó horgonyára támaszkodva, jobbfelől gránátok, balfelől pálma és olajágak. Wilson mind a kettővel tudna jó üzletet csinálni, de a mint tudjuk, inkább a háborús üzletet választja. A harmadik szobrocska trétás címre: requirálás. Kis lány ül egy asztalkánál, előtte kalács; csodálkozva nézi a szaporodó hivatlan vendégeket: az asztalon három vörösbegy, a földön galambok szedik a morzsákat, — háború van, ha nem kapnak, requirálnak. Halmos úr egész seregét készítette már ilyen szobrocskáknak.

ÉRDEKES SZOBROCSKÁK

séget, a mely a piros, kék és zöld fényhatásuk pazarlása dacára nem tudott hinni az életétart görögység valódiságában, figyelmeztessen Önnek a páholyára: ott voltak Mars és Vénusz saját személyükben.

Ön nevetett, mialatt a dráma hősei egymást gyilkolták; odahajította rózsás fület a herceg suttyogásának, mialatt a szerelmes pár a színpadon örök búcsút vett, — szóval, a költői mű a legkellemebben foglalkoztatta Önt. Nem akartam zavarni, de sietek felhasználni a hangulatot, a melyet ez a meleg májusi nap bizonyára megrögzít.

Ő császári Felsége, a nagyhercegnő alázatos kérésére, hogy «Figaro házasságát felolvastam neki, már Stuttgartból kedvezően választott. Mivel azonban azt a tapasztalatot tettem, hogy az emberek annál udvariasabbak, memél magasabban állnak a ranglétrán, — az udvariaság mindig csak maszk vagy parfüm, — a melyet a jó társaság általában jónak lát alkalmazni, miután saját természetes rossz szagának tudatára jutott, — azt hiszem, nem lehetek addig biztos ebben a beleegyezésben, a míg a napot és órát meg nem jelölök nekem. Ez nehezen fog menni. Annál inkább, mert meglehet, Du Nord grófné azt hiszi, az orosz nagyhercegnő ígéretét nem kell beváltania. A legközelebbi hetek szórakozási programja alig hagyja ki a napnak egy óráját is. Szükségem van egy varázslóőre, hogy Figarót becsúszathassam. Ki lehetne ez más, mint Ön? A párisi élet képe, a melyet az előkelő vendégeknek be akarnak mutatni, valóban tökéletlen volna, ha az én barátom hiányozna Laharpe úr mellett, a ki Euripidest föltámasztotta halottaiból, Bertin asszony mellett, a kinek ruhái elfeledtetik viselőiket, Marmontel mellett, a ki azt állítja, bírja Racine szép verseinek a titkát és úgy tudja őrizni, mint senki más, Gluck és Piccini urak mellett, a kik arról gondoskodnak, hogy Páris nagy szellemeinek legyen valami tennivalójuk.

Tudja, hogy megesküdtem, hogy Figaro meg fogja hódítani a színpadot. Ön sokkal jobb keresztény, legdrágább Marquisné Asszonyom, semhogy ne akarna egy szegény bűnöst segíteni esküje megtartásában. Ha az orosz nagyherceg tetszésével adóztott nekem, a francia király már csak illusztris vendége iránti udvariaságból sem kárthatathat el.

Montjoie marquis Delphinehez.

Páris, 1782 május 20.

Kedvesem. Ön átköltözött Versaillesbe és ha élete eddig is folytonos menekülés volt előlem, most csaknem lehetetlenné vált Önnek egyedül beszélni. Egész korán kezdődik a fodrász belépésével a toilette, aztán következnek a reggeli séták a királynéval, a látogatások és ebédek, a kirándulások kocsin és lóhátán, a délutáni teák, a bálak, a színház, a vacsorák, —

AZ ISONZÓNÁL EJTETT OLASZ FOGLYOK.

hogy maradna a férj számára még idő, a ki az «apais állás révén, melyet Ön kegyes volt neki kiutalni, hozzászólt, hogy respektálja éjjeli nyugodalmának kevés óráját!

Én mégfogva levélbeli közlekedésre kényszerülök, mikor olyan kérdésekről van szó, a melyeket sem a cselédség előtt, sem két tánc közben nem lehet elintézni.

Ön bírja a királyné kegyét és mint francia nőnek kötelessége ebben a rendkívül nehéz időben, hogy ezt a kegyet ne csak élvezze, hanem jó czélokra használja is tegye. Tekintve a királyné hajlamait, nem esnék nehezebbre, bejuttatni hozzá egy olyan embert, mint gróf Cagliostro, a ki minden kielégítetlen vágyát ki tudná elégíteni. A szolgálat, melyet ezzel Franciaországnak tett, megbecsülhetetlen fontosságú volna. A gróf ellenszenves ugyan Önnek, — a megmagyarázhatatlantól való félelem tartja Önt távol tőle — de azt a képességét, hogy aranyat tud csinálni, saját szemével látta. S csak erről a képességről van szó, a mely talán a legjelentéktelenebb azok közt, a melyekkel rendelkezik.

Az utóbbi időben, mikor lázas várakozással várja az órát, a mely Franciaország megmentőjévé teszi, ez a képessége sajátságos módon megbénult. Más ember zavarba jönne miatta. En azonban megértem, hogy egy egész ország sorsával szemben az egyes ember sorsa

háttérbe kell hogy szoruljon. Ezenfelül pedig tudom, hogy a nagy cél elérésével az én érdekeim is megszűnnek óva.

Még egyet: Rohan minden rugót mozgásba hoz, hogy Cagliostrot és általa önmagát a királynéhoz bevezettesse. Annál kevésbé van szükség erre a kerülő útra, mert Rohan szándékainak becsületességébe vetett hitem megrendült. Attól tartok, az udvarnál való rehabilitálására s a most épen üresedésben levő kancellári állásra inkább a saját, mint Franciaország pénzügyeinek feljavítása végett vágyódik.

Montjoie marquis Delphinehez.

Páris, 1782 május 21.

Elutasítja, kedvesem? «Épen azért, mert a királyné veszedelmesen hajlik ezekre a dolgokra, nem akarom, hogy én legyek, a ki a szerencsétlenségbe taszítja — írja Ön. Elvakult! Talán a saját jövőjét játszza el. De mi nem vagyunk olyan gyöngék, hogy vonakodásával kimerítettük volna segédforrásainkat!

Rohan herceg bíboros Delphinehez.

Páris, 1782 május 24.

Igen tisztelt Marquisné Asszonyom. Még hatása alatt állok az ámulatnak, melyet az operában folytatott rövid beszélgetésünk előidézett bennem. Nem akar háza egy régi barátja érdekében, a minek én bizvást vallhatom magamat, egy jó szót szólni a királynénál? Nem akarja azt a látszatot keltetni, mintha egyike volna azoknak az intriguánsoknak, a kik Franciaországot fejős teheneknek tekintették? «Csak egyenes uton lehet nagy czélokot elérni» — mosolyogtam volna ezen a böles mondaton az Ön virágzó rózsáikairól, ha nem világosított volna fel eredetéről és értelméről egy pillantás illusztris szomszédjára, a ki mint amerikai rebellesek vezére Anglia megszentelt Felsége ellen küzdött.

Gyermekkori barátja Önnek, a mint hallom? Mily megható az ilyen hűség, a mely túléli a Pírch Károlylyal, Guy Chevreuseval, Guiberttel és Beaumarchaisval való barátságot is!

Golconda elragadó királynéja a színpadon nem bírta magára vonni Montbéliard herceg egyetlen tekintetét sem; Vestris, a minden hölgyek bálványa, hiába tánczolt Montjoie marquisnénak!

Gondolja meg még egyszer, legszebb asszonyom; egy Rohan veszedelmes ellenség, még akkor is, ha kegyeskedett.

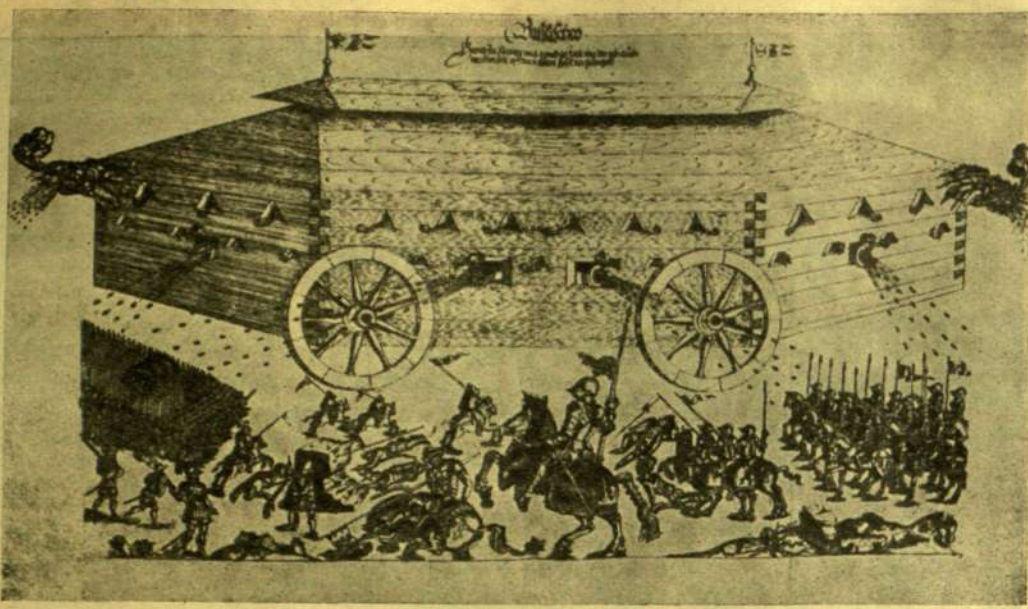
Beaumarchais Delphinehez.

Páris, 1782 május 24.

Hol a megszóltatás, a mely képes volna kifejezni, a mit mondani szeretnék? A tegnapi este volt életem változatos hadjáratában a bevonulás a fellobogózt diadalkapukon át.

MÁLHA-SZÁLLÍTÁS AZ OLASZ FRONTON. — Török Sándor felvétel.

A PÁNCZÉLOS AUTOMOBILOK XVI. SZÁZADI ŐSE. — 1668-iki rajz után.

A szcenéria ép oly hasonlíthatatlan volt, mint a darab színészei, komédiám kerete: a vörös szalon az illatos gyertyák lágy fényében; a fehér kandalló előtt, melynek ropogó lángjai úgy kísérték felolvasásomat, mint valami hozzáhangolt melódia, a nagyhercegnő büszke alakja a ragyogó sárga atlaszruhában; lábainál a taburetten kis férje — csunya szláv arcvál, a melyet szelleméért szeretni kell; szorosan mögöttem feldiszfivő mint egy páva, felfuvalkodva, mint egy pulyka, Laharpe úr, kinek mind sár-gábbra színeződő vonásairól leolvashattam sikerem mértékét; mellette, okosan, mint mindig, az árnyékba állva, a hol arckifejezése és véle-ménye titok maradhat, Grimm báró, minden nyugtalan szellem barátja és minden potentát levelezője. A másik oldalon ellenben bájos párt-fogódom, lágyan körülvevő égszínkék selyem-mousseline ruhája áttetsző fodraival, friss ró-zsákkal a hajában s alatta olyan arccsókával, a mely előtt szegyenkezve halványodik el a világ minden virága.

Tudja-e, hogy az egész este folyamán az Ön szépségével küzdöttem, mint minden riválisom legveszedelmesebbikével? Hiszen eltérítette a figyelmet Figarórol; Juszapov herceg mind-egyre káprázató vallaira irányította kerek fe-kete szemeit, a legdrasztikusabb élecek tudták csak elszakítani. Kurakin herceg pedig úgy-látszik, lábacskáinak lendületes vonalait akarta tanulmányozni, — csak Cherubin szerelmi só-hajai térítették vissza. Mégse tudtam Ön e-gészen legyőzni, bájos varázslónő, — Montbliard herceget, kinek megbarnult arca csak akkor árult el némi mozgást, mikor tekintete az Önébe mélyedt, már eleve feladtam.

Ma reggel már megkaptam a megbízást, hogy komédiámat küldjem be az orosz császárnőnek. És az enciklopédisták Franciaországá, a mely azzal dicsekszik, hogy a világ legmagasabb kul-turáját reprezentálja, megtiltja előadását! Ugyan-abbán az időben megkaptam a hírt, hogy Vol-taire műveit felszabadították, — e szerint tehát kevésbé veszedelmese, mint Figaro csínyjei! Még néhány évi küzdelem — Önnel, mint szövetséges társal, legszebb Marquisné, Calonne úr még néhány pénzügyi gazdálkodása — és a borbély legyőzi a királyt.

Gróf Chevreuse Guy Delphinehez.

Versailles, 1782 június 7.

Legdrágább Marquisné — bocsásson meg, hogy kora hajnalban zavarom. Szörnyű izga-lomban vagyunk és beláthatatlan horderejű botránnytól félünk, ha nem számíthatjuk Önt feltétlenül a mieink közé. Choiseul herceg inti-musai, Brissac herceg és De la Suze marquis már az éjszaka folyamán azt a hírt terjesztették, hogy a királyné tegnap éjjel a trianoni ünnep folyamán Roban bíborosnak találatát adott a halászkunyhóban. Hajnal előtt tudomására jut-tatták a hírt a királynak is. Ő Felsége lever-jekor olyan jelenet volt, a melyet még sohasem éltem át. A lakások a lármától megijedve minden zú-gból összefutottak. A királyné tagad mindent. Önre hivatkozik, mint a ki mindig a közelében volt, én rá, Vaudreuil grófra, Campan asz-szonyra, Lamballe hercegnőre. Nem szabad öt cserben hagynunk, — nem szabad!

A várnagyot, a ki úgy látszik, titokban be-bocsátotta a bíborost, ki akarják dobni az utcára. Azzal fenyegetőzik, hogy nyilvános-ságra hozza az egész históriát. Ha ez megtör-ténik, akkor tekintve a párisi közhangulatot, még ma itt van a forradalom az utcákon.

É levélke átadója megbízható. Adja át neki feleletet és közölje velem, fogadhat-e engem körülbelül egy óra múlva. (Folyt. köv.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Hetedhét országból. Kozma Andor utirajzait gyűjtötte össze e cím alatt egy terjedelmes és beces kötetbe a Kisfaludy-Társaság. Kozma a háború előtti jobb időkben passzionátus utazgató volt, mint az újabb időkbeli magyarok egyre nö-vekvő száma, szerette e pihenésnek és szórakozás-nak azt a mindennél kellemesebb, intelligens mód-ját, hogy az ember kiragadja magát mindennapi életének ezertéle vezérszékeiből és gondjaitól, el- indul jó messzire, külföldre. egészen különböző viszonyok közé, szabadon csatangol, csakis a vas-úti menetrendtől korlátozva, idegen városokban, még nem látott tájakon, szórakozva figyeli az ottani élet szemébe tűnő jelenségeit, az embereket, városokat és tájképeket, az embereket, élvezi a ter-mészet és emberi kéz alkotta szépségeket, néze-geti a muzeumok és kiállítások nevezetes műtár-gyait, — mindenek felett pedig gyönyörködik saját gondatlanságában, felfrissülő fogékonyágában és élvezni tudásában. Sokan vagyunk, a kik a há-ború komoly vesztéseinek közbe számítjuk, hogy ezt lehetetlenné tette számunkra s vágyakozva gon-dolunk vissza régi kedves utazásainkra, melyeket

ki tudja, ismételtünk-e még valaha. A modern kultúrélet egyik legrokonszenvesebb tüneténe volt ez a nyári utazgatás s jelentős kultur-vív-mánynak tekintettük, hogy nálunk is évről-évre terjedt, a magyarok is mind nagyobb számmal keltek vándorútra nyaranként a világ minden tája felé s gyűjtötték lelkükbe a kedves úti emlékeket. Kozma Andor mestere lehetne az utazás ilyen módjának: neki valóban érdemes volt utaznia, mert — mint úti leveleiből látni — erősen és fogékony érzéssel élvezte az utazást. Vidám kedv, a mely könnyen túleszi magát minden apró kel-lemetlenségben és kényelmetlenségben, friss szem, a mely könnyen befogad minden benyomást, nagy-képesség nélküli érdeklődés minden iránt, a mi előtte kitárul, nyugodt okosság, a mely nem en-gedi, hogy nézelődése okatlan bámszokdossá la-posodjék — a sikerült utazásnak ezek a legfon-tosabb kellékei megvannak benne s megvan főképp az élvezésre való készség, a mely nélkül nem ér-deemes útra indulni. Friss, könnyed, harmonikus temperamentumát ismerjük költői munkáiból s ez utazásain s utazásairól írt emlékezőseiben is mindig megérzik. Sokfelé járt, északon és délen, Német-országban, Dániában, Oroszországban, Spanyol-országban, Olaszországban, Angliában, mindentvé elvitte magával lényének kellemes hangulatát, mindenütt érdekes dolgokat tud elmondani. Ideális utitárs, a kiből sugárzik a vidámság szuggesztioja. Mindent a magyar ember perspektívájából néz, minden jelenséget az itthoni viszonyok szempont-jából vizsgál a nélkül, hogy fölösleges összehason-lításokba bonyolódniék s a mit látott, azt írásá-ban szemléltetni is tudja; a ki nem járt is az illető helyeken, az is élvezettel olvassa úti rajzait, a ki pedig járt ott, abban emlékek egész sorát rebbenti fel. Könyve mindezt szeretetreméltó, vonzó olvasmány, a melyben minden fogékony embernek kedve telhetik. A vaskos kötetet a Franklin-Társulat adta ki: ára 9 korona.

A Magyar Könyvtár legújabb sorozata három érdekes füzetet ad. Az első Bársony István Vadász-táska című füzeté, a mely tizenkét érdekes vadász-rajzot foglal össze. Olvasóink Bársonynak e című műveit is jól ismerik lapunkból, így nem kell őket figyelmeztetnünk arra, hogy mily élvezetes olvasmányok. A másik füzet Villányi Andor öt novelláját adja A férfi címmel, könnyű tollal írt történeteket, a melyek megírása módjában van bizonyos drámai feszültség, — a legjobb dolgok közé tartoznak, a melyeket a fiatal írótól eddig olvastunk. A harmadik füzet végül A világháború naplója című sorozat XIII. füzeté, a mely az 1916 május-június-júliusi eseményeket foglalja össze s néhány érdekes cikket is ad a háború irodalmától. A Magyar Könyvtár Radó Antal szerkeszti és a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adja ki, egy-egy szám ára 36 fillér.

A Jó Pajtás. Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb június 17-iki számába Feleké Sándor írt verset, Tábori Kornél kis szindarabot, Szemere

MEDÁRD-NAPI VÁSÁR BUDAPESTEN.

György folytatja A kis káplár című regényét, Avar Gyula mesét mond el, Garay Ákos szép raj-zot közöl, Schöpfung Aladár érdekes cikket ad, Benedek Elek folytatja Bökáné komámasszony mulatságos kalandjait. Tarka mese, rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki, előzetési ára egész évre 12 korona, fél évre 6 korona, negyedévre 3 korona, egyes szám ára 24 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, IV. ker. Egyetem-utca 4.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Június 6. Az ojtózi országotan az ellenség gyen-gébb előretörését zárótűzzel elfojtottuk. A nyugati harctéren a Wytschaete-szakaszban tü-zérségi harc. Az ellenség erős felderítő előretöré-sét a németek visszaverték. Este és éjjel a harci tevékenység a tengerpart közelében és az Artois-arcvonalon is fokozódott. A Scarpe északi part-ján az angolok jelentékeny és mélyen tagozott erőkkel támadtak. Gavrelle és Fampoux közt visszaverték őket. Tovább délre csak a roeuxi pályaudvarnál nyomultak az ellenség rohamcsapai a németek állásába. Az olasz harctéren az ellen-ségnek a Wippach-völgy és a tenger közt egyre-másra intézett támadásai összeomlottak. Jamianó-nál egy magaslatnak rohammal történt elfoglalá-sával kibővítették sikerünket és elkezdett har-cokban megtartottuk az egész elfoglalt területet. Foglyaink száma 250 tisztre és 10,000 főnyi le-génységre emelkedett; több olasz ezred csaknem egész legénységi állományával sebesültenül jutott kezünkbe.

Június 7. A nyugati harctéren Ypern és Ar-mentières közt változatlan erővel tombolt a tü-zérségi harc. Ma reggel nagykiterjedésű robban-tások és a leghevesebbre fokozott pergőtűz után az angolok gyalogsági támadásaival a flandriai csata teljes erővel fellángolt. A labasséi csator-nától délre is egészen a Scarpe déli partjáig ren-dkívüli hevességgel folyt a tüzérségi tevékenység. Hulluchnál, Loosnál, Lievinnél és Roexnél erős angol részletes támadások hiúsultak meg. A né-metek a Chemin des Dameson csaknem két kilo-méter kiterjedésben elfoglalták az ellenség állásait s az ezek elleni támadásokat visszaverték. Az olasz harctéren az Isonzo mentén az olaszok nagy szívóssággal ismételték kísérleteiket a túllük június 4-én elfoglalt állások visszahódítására.

Tömegtámadásaik mindenütt súlyos veszteséggel omlottak össze. Június 8. A nyugati harctéren Ypern és az Armentières-től északra fekvő ploegsteerti erdő között intézett angol támadásokat Yperntől dél-keletrre a németek visszautasították. A harcmező déli szárnyán is sikeresen harcoltak a németek. St. Eloimál, Wytschaetenél és Messinesnél azonban sok robbantás hatása által támogatva sikerült az ellenségnek a német állásokba betörni és szívós, váltakozó harcok után Wytschaeten és Messi-nesen túl előnyomulni. Gardacsapatok és bajor csapatok fényes ellentámadása visszavetette az ellenséget Messinesre, tovább északra pedig friss tartalékcsoportok tartóztatták fel. A németek ké-sőbb visszavonták csapataikat a nyugat felé ki-goró ivból egy előre elkészített átús állásba a csatornáknyők és a Douve-horpadás között. A Chemin des Dames hegyhát nyugati részén s az Aisne-Marne csatorna mentén is megelénkült a tüzérség tevékenysége. A Vogézekben és a Sund-gauban a francziák felderítő osztagait a németek visszaverték. Az olasz harctéren az Isonzónál nem volt különösebb harci tevékenység. A hét község fensikján az olasz útegek tovább is élén-ken működnek.

Június 9. A nyugati harctéren Wytschaetétől és Messines-től keletre levő német állások ellen déltől kezdve ismét erős romboló tűz irányult. Az angolok nagy veszteségeik hatása alatt nem újí-tották meg támadásaikat, csak ausztráliai csapa-tokat vetettek tűzbe Messines-től keletre, melyek előretörési megüszultak. Este az ypern-cominesi csatorna két oldalán és a Douve-lapályon új har-cok, a melyekben az ellenség nem tudott előnyt kivívni. A labasséi csatornától a Senée-patakig a harci tevékenység szintén fokozódott. Lenstől délnyugatra és délre, a Souche-patak mindkét partján, valamint a Givenchytől Avions felé és Vimytől Merincourt felé vívó utak közt a néme-tek ellentámadásokkal kivetkék az árkaikba helyenkint behatolt ellenséget. A Chemin des Da-meson, Bray és Cerny mellett a németek franciaia rohamcsapatok előretöréseit visszaverték. Az olasz harctéren az Isonzo mentén nem volt esemény. A hét község fensikján ágyúharcz.

Június 10. A nyugati harctéren Ypern és a ploegsteerti erdő közt délelőtt nyugalom, éjjel an-gol századok előretörését a németek visszaverték. A többi arcvonalakon rossz látási viszonyok miatt csekély a harci tevékenység. Az olasz harctéren a Sugana-völgyben és a hét község fensikján foko-

zódó erővel folyó heves tüzérségi harc fejlődött ki. Az ellenségnek mozgás észlelhető. Június 11. A Dúnák szakaszán, Nieuportnál és Yperntől keletre időkint jelentékenyen erősbödött a tüzérségi tevékenység. Estefelé a Wytschaete-től és Messines-től keletre is fokozódott a harc. Hollebekétől és Wambekétől nyugatra angol szá-zadok előretörését a németek visszaverték. A Douvetől délre az angoloknak a Warnetontól nyugatra fekvő fazék-gyár elleni támadásai meg-hiusultak. A Chemin des Dameson, Cernytől nyu-gatra német rohamcsapatok meglepetésszerűen többször betörték a francziák árkaiba. Az olasz harctéren a hatodik olasz hadsergének a hét köz-ség fensikján egy idő óta várt támadása megkez-dődött. Több napi gondos tüzérségi előkészítés után tegnap Asiago és a Brenta között az olaszok harcba vetették gyalogságukat. Asiagtól északra nagy áldozatokkal sikerült árkaikba benyomul-niok, de estére teljesen kivetkettük őket. Külön-ösen Casara Zebionál és a Monte Ferro területén folyó makacs viaskadás. A Sugana-völgyben ágyú-tűnkben, illetőleg közelharczban az ellenség összes támadásai megüszultak.

Június 12. A nyugati harctéren Flandriában a tüzérség tevékenysége Ypernnél és a Douvetől délre fokozódott. Délután angol lovasság nekilovalgolt a németek Messines-től keletre fekvő vonalainak. Csak töredékei tértek vissza. Innen délre a Krui-z-birtoknál a gyalogság támadását a németek ellen-támadással vetették vissza. Artoisban, a Scarpe-lapályban és attól délre élénk tüztévékenység. Cernytől nyugatra a túllük elfoglalt árkok ellen a francziák öt ellentámadása összeomlott. A tüzérségi harc csak Aillytől északra és a Mont d'Hi-veren emelkedett nagyobb hevességre. Az olasz harctéren a hét község területén a harcok to-vább tartottak. Főleg a Monte Forno, a Monte Chiesa és az attól északra emelkedő határmagas-latok ellen támadtak az olaszok. E terület déli részén a támadások már tüzérségünk tűzében össze-omlottak, a határgerinczen pedig szuronnyal és kézigránáttal tartóztatták fel a támadást. Siker-tem maradt az ellenség éjjeli vállalkozása is a Monte Forno és a határhegyhát között.

Június 13. A nyugati harctéren az Ypern-haj-lásban és a Douvetől délre erős hullámokban folyt a tüzérségi harc. Warnetontól nyugatra délben egy angol támadás megsemmisítő tűz hatása alatt csak kevés helyen jutott túl saját árkaik. Az előre-törő rohamhullámok — a németek összpontosított gyalogsági és tüzérségi védelmével szemben — vesz-

Kalodent
Fog-Krém Sarg, Wien.

Csizfürdő. Gömörmege.
Rádióaktív jód-bromos sósfürdő.
Teljes üzemben. Vérnyagcseserét előmozdító ásvány-víz. Ajánlatos gyermekeknek, serdülőknek, ideg-betegeknek, gyomorhajosoknak, érlelmeszedésben szenvedőknek, stb. Gyógyvíz- és fürdőismertetőt küld a Fürdőigazgatóság.

Használhatatlan FOGSOROKAT
film és ezüsttörmeléseket, higanyt, ezüst-papír hulladékokat, zálogszedőanyagokat veszek:
Gross Antal, Budapest, VIII., József-körnt 23.

VIDOR MARCELL
új verseskönyve:
A HOLT KÜSZÖB DALOL
Versek a nagy világegés idején.
Ára 2 korona.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

A REGGELI-TOALETTI HIÁNYOS
FODORMENIA LYSOFORM
nélkül
üdítő kellemes hatású
ferőtelenítő szájvíz.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)
A főváros első és legrégibb csipke-tisztító, vegytisztító és kálmefestő gyáry intézete.
Gyár és VIII. Baross-u. 85.
Fiókok: II, Fő-u. 27, IV, Ekkü-ut 6, Kecskeméti-u. 14, V, Harmiacsád-u. 4, VI, Teréz-krt 39, Andrassy-ut 16, VIII, József-krt 2. Telefon: 1623. 2-37

Hüvösvölgyi Park-szanatorium
Klimatikus, physikalisk és diétás gyógyintézet.
Budapest, I., Hídok-ut 78. Villamos megálló. Telefon 145-90.
Ajánlatos bel- és idegbetegeknek, tüdőbetegeknek, Hízókura. Szabad, egy mint eddig, az egész nyári évszakra bérlelhető. Egész éven át nyitva. Egész éven át nyitva.
1⁸/₁₀ fillér 1 tojás
fenntartási költsége, mert 1 üveg Siloform csak 1 K 30 f és ez teljesen elég, hogy 100 tojást akár évekig is friss állapotban tarthasson. — Leggyorsabb használat. — A Siloform tojáskonzerválás kapható füzser-üzletekben és drogériákban. — Forgatór:
Keleti Kereskedelmi R. T.
Budapest, VII., Almássy-tér 3. szám.

Magyar Törvények, a Franklin-Társulat zsebkiadásai-ban megjelent
AZ ÚJ EGYENES ADÓTÖRVÉNYEK
Jövedelemadó. Vagyonadó. Nyitványos számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója. Hadinyereségadó. III. oszt. kereseti adó.
Készítették
RÓTH PÁL dr.
bp. m. kir. adófelügyelőségi a.-titkár és
TÉRFY GYULA dr.
miniszteri tanácsos.
Ára kötve 12 korona.
Kapható minden könyvkereskedésben.

Alapítva 1810-ben. **Haltenerger Béla Kassa**
 ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás.
 A GYÁR TELJES ÜZEMBEN VAN.
 Gyászesetben ruhafestés feketére és egyen-
 ruhák tisztítása soronkívül.

MOLNÁR FERENCZ
 ÚJ KÖNYVE:

AZ ÓRIÁS

ÉS EGYÉB
 ELBESZÉLÉSEK

Ára 5 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYV-
 KERESKEDÉSBEN.

Margit-Crème

a főrangú hölgyek kedvenc szépség-
 világon el van terjedve. Pírátlan hatás szerencsés
 összehatásában rejlik, a bőv azonnal felveszi és ki-
 váló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mi-
 vel a Margit-crémét utánozzák és hamisítják, tessék
 eredeti védjeggyel ellátott dobozt elfogadni, mert
 csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű
 felelősséget. A Margit-crème ártalmatlan, szírtalan
 vegyítés készítmény, amely a külföldön nagy fel-
 tünést keltett. Ára kis tégely 2 K., nagy tégely 4 K.
 Margit-szappan 3— kor. Margit-poudre 1-50 kor.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.

Kapható minden gyógyszertárban, illatszert- és drogeriákban.

100 tojás 1 K 80 f

Ára Siloform használatával évekig is friss
 állapotban tartható. Megbízhatósága felül-
 mul minden más tojáskonzerválót. Legegy-
 szerűbb kezelés. Siloform kapható fűszer-
 üzletekben és drogeriákban. — Főraktár:

Keleti Kereskedelmi R. T.
 Budapest, VII., Almásy-tér 3. szám.

„Gyárfás telefonál“

Ujdonság! Mesés felvétel!
 A világ legjobb lemeze!

Alig volt még magyar lemez felvételnek olyan szenzá-
 ciós sikere, mint ennek a hanglemeznek, melyet
 Gyárfás Dező a legkiszárgított, legnépszerűbb buda-
 pesti komikus pompásan adott elő. Elejétől végig
 holtra nevetett! A hanglemez pénzért nem kapható,
 csupán hat óra lejátszott lemezt.

WÄGNER

«Hangszerkirály»

Budapest, József-körút 15. sz.

Beszélőgépek 100 koronától 500 koronáig! — Dal-
 szöveges lemezzel és árszékkel ingyen!

VISZKETEGET,
 izzadás,
 napégés,
 hőrhámias,
 rüh és sömör,
 bőrbaj, fekély
 áganat és sebek
 ellen biztos és gyors ha-
 tású szer.

Boróka-kenőcs.
 Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely 3 korona, nagy tégely 5 korona, csatlós tégely 9 korona, hosszaló Boróka-szappan 4 korona használati utasítással. Kapható az egyedüli készítőnél: **GERŐ SÁNDOR** gyógyszerésznél, Nagykőrös 96 Budapest részére kapható Török József, Király-utca 12. sz. és Szold László, Bátor-utca 18. sz. gyógyszerárakban. — Vidéki megrendelési cím: **Gerő Sándor** gyógyszerész, Nagykőrös.

Jótállás a biztos eredményért!
Patkánin tökéletes biztos patkányirtó szer (nem mérgező) emberre és háziállatokra nem veszélyes. Reitter Oszkár nagybeszereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek tulajdonsága, 1 doboz 3 kor. Ismerletű levelet kérdésre küldt a Patkánin-gyár egyedüli elárulója, a Teremtő Agrárbank R-T., Nagybeszereker.

LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) L-t-nál Budapest, VI., Andrásy-ut 21. és minden könyvkereskedésben megrendelhető:
MIKSZÁTH KÁLMÁN ÉLETRAJZA
 Irta VÁRDAL BÉLA
 A nagyevű író egyetlen részletesebb élet-
 rajza. Mikszáth arcképevel díszített csinos kartonkötésbe.
 Ára 2 korona 50 fillér.

Gyermekeknek
 legbiztosabb szer váltó-
 lák, hideglelés és sza-
 márkóhűtés ellen a ma-
 gyar orvosok által 40
 arannyal jutalmazott
Rozsnyai világhírű
**Chinin-
 czukorkája**
 és
**Chinin-
 csokoládéja**
 Nem keserű és így gyer-
 mekek szívesen veszik.
 Milliónyi nagy érem-
 mel kitüntetve és törvé-
 nyesen védve. A valódi
 készítmény csomagoló-
 papírján Rozsnyai M.
 névalírása látható. 1
 drb ára 12 fill. 25 drb
 egy dobozban 3 korona.

Kapható minden gyógyszer-
 tartban. — Készíti a feltaláló:
Rozsnyai Máttyás gyógyszer.
 Aradon, Szabadság-tér 8. szám.

VASÁRNAPI UJSÁG

25. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. BUDAPEST, JUNIUS 24.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona. A «Világkrónika»-val együtt előfizetéshez a postailag meghatározott viteldij is eszotolandó.

EGY HONVÉD GYALOGEZRED PIHENŐJE A DÉLNYUGATI FRONTON. — Jály Gyula felvétele.

**Órizzük meg hősi halált
 halt kedveseink emlékét!**

A világháboru majd minden családból kiragad egy-egy kedves hozzátartozót, kinek emlékét szívünkbe zárva, feledni nem tudjuk. Ezeknek a dicső halált halt hőseinknek emlékét megörökítendő, igen díszes, szép kivitelű fényképtartó keretet, (fekete moiret alapon, ezüst nyomással) melybe hősi halált halt kedveseink arcképét elhelyezhetjük, egy levelezőlapon történő megrendelésre bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Ára 2 korona.

Eredeti nagyság 20x18 cm. Törvényesen védve. Tetszés szerint falra is függeszthető, asztalra is állítható.

Vadászsportot űzők
 akár itthon, akár a fronton vannak —
 figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD“

KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Állandó melléklete:

„A vadászeb“

ezimű egyedüli magyar nyelvű eb-
 tenyészési szaklap. — Mindkét lap
 gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
 évré 14 kor., félévre 7 kor., negyed-
 évre 3.50 kor., egyes szám ára 50 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
 pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
 (Franklin-Társulat.)